Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Faşizmin yerleşmesine
karşı tüm devrimci
güçler omuz omuza!

Karkerên hemû
welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl: 7, Sayı: 140
13 Ekim 1980

KİMSEYİ KANDIRAMAYACAKSINIZ

Faşist cuntanın tabanını genişletme, meşruluk kazanma çabalarını boşa çıkaracağız!

Süleyman Sakalı

12 Eylül'den bu yana tam 1 ay geçti. Bu zaman içinde izlediğimiz gelişmeler, Türkiye'de hâlâ faşist darbe sonrasının *geçiş dönemini* yaşadığımızı, faşist konsolidasyonun tamamlanmamış olduğunu gösteriyor. Objektif koşullar ve finans-kapitalin 12 Mart deneyiminden çıkarmış olduğu dersler nedeniyle de bu geçiş döneminin daha bir süre gideceği anlaşılıyor. Bu dönemin özelliğini gözden kaçırmamak, faşist cuntanın "şaşırtıcı" görünen bazı uygulamalarını kolaylıkla anlamamızı sağlayacaktır.

TKP Leninci Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu'nun 14 Eylül tarihli bildirisinde şöyle deniyordu: "Yurdumuzda henüz faşizm yerleşmemiştir. Faşizmin tabandan bir hareket olarak değil, tepeden generaller cuntasıyla topluma yerleştirilmeye çalışılması, siyasal ortamın *bugünkü özgüllüğünü* belirliyor. Bu özgüllük, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekelci ve anti-sömürgeci devrim hareketine faşizmi yerleşmeden devirmek için önemli dayanaklar sağlıyor: Ekonomik ve toplumsal bunalım sürüyor. Devrimci durum sürüyor. Burjuva devletinin çıkar birliğinde hareket edemez yapısı sürüyor. Devrimci güçler kadrolarını büyük ölçüde koruyor. Geniş çapta silahlı halkımız silahlarını elinde tutuyor. Burjuva liberal güçleri sert bir biçimde karşıya alarak yapılan. parlamentonun, anayasanın ve siyasal partilerin feshi, faşist cuntaya karşı tepkinin tabanını genişletmiştir." Bu değerlendirme bugün geçerliliğini aynen koruyor ve gelişen olaylarla doğruluğu kanıtlanıyor. Finans-kapital, işçi sınıfına ve giderek de tüm emekçi halka karşı açık, terörist diktatörlüğünü kurabilmek için özellikle küçük burjuva yığınlar içinde belli bir taban tutmak zorundadır. Ama bildiride de belirtildiği gibi darbenin yapılış biçimi, "faşist cuntaya karşı tepkinin tabanını genişletmiş", faşizmin toplumsal tabanını genişletme açısından önemli bir zaaf yaratmıştır. Ülkede patlayıcı maddenin daha hâlâ yoğun bir biçimde var olduğu bir ortamda zayıf bir toplumsal tabana oturan cunta geniş bir cepheden gelecek tepkileri göğüsleyemez. Bir ayın sonunda Türkeş ve MHP saylavlarının yargılanacağının ilân edilmesi ve Ecevit dahil tüm CHP'lilerin salıverilmesi finans kapitalin bu zaafı en kısa sürede onarma amacında olduğunu gösteriyor.

Rauf Tamer 12 Ekim tarihli *Tercüman*'da şöyle yazıyor: "...Liderler şimdi ülkedeki tansiyonu düşürmede bir numaralı etken olarak vazife görmeliler, geniş halk yığınlarına örnek olmalılar, en vakur hareketler sergileyerek 'hoşgörüye dayalı' yeni bir demokrasi anlayışının temellerini atmalılar... Çare yok."

Yine aynı *Tercüman*'da Nazlı Ilıcak da şöyle diyor:

"Biraz eşeledikçe, işin ucu o kadar derinlere varır ki, topyekün bir hesap sorma şeklini alır. Bu yüzden, *'Siyasi mesuliyet'*in aydın kesimin önemli bir bölümünce paylaşıldığını *müsamahayla* kabul edip, hedefi genişletmemek gerekir."

Finans-kapitalin sözcüleri ülkedeki "tansiyonu" düşürmenin, "hedefi" *genişletmemenin* önemini ne kadar açık belirtiyorlar! Ne var ki finans-kapital tansiyonu, yani devrimci durumu, şu sıralarda önemli boyutlara ulaşan dış krediler v.s. gibi taşıma sularla ve işçi sınıfını zorbalıkla çalıştırarak (çalışma haftasını 56 saate çıkarma önerileri gibi) geçici olarak kaldırabilse bile, hiçbir zaman büyük emperyalist ülkelerde olduğu gibi *doğrudan* yok edemeyecektir.

Faşist cunta çeşitli manevralarla ve demagojiyle tabanını genişletmeye, meşruluk kazanmaya çalışıyor. Bir yandan burjuva liberal güçleri yalıtlama ve küçük burjuvaziyi yanına çekme taktiği izlerken öte yandan işçi sınıfının gerçek temsilcilerine ve Kürt ulusal hareketine karşı kılıcını biliyor. Bu arada küçük burjuvazinin kafasını iyice karıştırmak ve aklını çelmek için gerekirse birkaç kelle de kendi tarafından uçurmaktan çekinmeyecektir.

Bugün devrimcilerin önünde iki ana görev belirmiştir. Birinci görev, bir yandan faşist konsolidasyona karşı en geniş demokratik savaşı, en geniş protestoyu örgütlerken bir yandan da devrimin daha yenilmediğini, devrimin propagandası görevinin daha sona ermediğini, bir *geçiş dönemi* yaşamakta olduğumuzu en geniş biçimde propaganda etmektir. Bunu yaparken yığın hareketlerini izlemek, faşizme karşı her çıkışı, her protestoyu değerlendirmek ama yığınlardan kopuk maceracı çıkışlara kapılmamak gerekir. İkinci görev ise kadroları korumaktır.

Leninciler bu iki görevi başarıyla yerine getirecektir.

KAVGA VE YORUM
İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: 50p.
Yıllık abone: 15 pound
Türkiye'den: 4 kitap gönderilerek abone olunabilir.
Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N.1, England
Teleks: Londra 28107
Baskı Anvil Printers Ltd. (T.U.)

Gönderilen yazıları yayınlama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İÇİNDEKİLER

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Savaşıyoruz, Kazanacağız!

Z.K., Manisa

Tekelci sermaye, ABD emperyalizmiyle ortak olarak planlayıp yaptırdığı faşist darbenin hemen ertesinde, bugüne kadar devrimcilerin kanı-canı pahasına ortaya çıkmış demokratik örgütleri, sendikaları kapattı. Ama bunları yaparken, 'anti-faşist' görünmek için, halkın nefretini çeken bazı faşist örgüt ve sendikaları da kapatmayı ihmal etmedi.

Türkiye'de bugün şehir merkezleri geceleri büyük bir hapishane gibidir. İş yerlerinde yavaş yavaş kışla disiplini yerleştiriliyor. Gündüzleri güllük gülistanlık görünüm, darbenin güleç maskeli yüzü geceleri bozuluyor. Tüm iğrençliği ve vahşiliğiyle ortaya çıkıyor. Devrimciler yakalanıp toplama kamplarına dolduruluyor, polisin istihbarat raporları ve muhbir ihbarları tek tek değerlendiriliyor ve faşist diktatörlük devrimci kadroları yok etmeye çalışıyor.

Bu ortama böyle hemen gelinmedi. Tekelci sermaye fırsat kolladı. Oportünistler burjuva reformistleriyle birlikte işçi sınıfını ve geniş halk katmanlarını pasifize ettiler. Tekelci sermayenin uşağı faşist General Evren'i yurtsever ilân ettiler. Burjuvazinin devrimci mevzilere her saldırısı ve darbesinde, işçilerin ve halkın öfkesini yatıştırmak için eylem yapıyor göründüler ama pasifizmden başka birşey yapmadılar. En önemlisi, devrimci örgütler arasında *savaşçı* birliğin kurulmaması için herşeyi yaptılar ve TKP'mizin adına, komünist adına leke sürdüler.

Ama dost düşman şunu bilsin ki *İşçinin Sesi* hareketi faşist diktatörlüğün her türlü zorbalığına karşı savaşı sürdürecektir. En önemli görev olan kadroları korumayı başaracağız. Kitleleri faşist diktatörlüğe karşı örgütlemek için eskisinden 10 kat daha enerjik çalışacağız.

Şunu unutmayalım: Faşist diktatörlük 15 yaşındaki delikanlıdan 70'lik nineye kadar halka mal olmuş devrimci hareketi ezemez. Faşist diktatörlük tekelci sermayenin son kozudur. Henüz devrimciler son sözlerini söylemedi.

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Savaşıyoruz, kazanacağız!

Eylem birliği mi yoksa bölücülük mü

Federal Almanya'da, demokratik örgütlerin anti-faşist eylem birliği kurma çabaları FİDEF'in oportünist merkez yönetimini bir kez daha teşhir etti.

Oportünistler ilk önce *Türkiye Kürdistanı* teslimine evet dedi, sonra "hayır olmaz, ayrı bir ülke, ayrı bir devlet anlamına gelir" dediler. Türkiye Kürdistanı diyenlerin ulusçu olduklarını söylediler.

Bildirilerde "Kürt Sosyalistleri" diye yazılmasına da karşı çıktılar ve bu olmaz, Kürt demokratları diye yazalım dediler. Böylece Kemalist zihniyetli ve şovenist olduklarını gösterdiler. Burjuvazi Kürt'ten adam olmaz diyor, bunlar da Kürt'ten sosyalist olmaz savını geliştiriyorlar.

Kürdistan Türkiye'nin iç sömürgesidir diyenlere de bunlar Kürt ulusçusu deyip karalamaya çalıştılar. Kürdistan'daki sömürgeciler dedeleridir de ondan olacak. Çünkü onlara sömürgeci demeye dilleri varmıyor.

M. Kurt
Mannheim

Acaba kendiniz söylediklerinize inanıyor musunuz

Değerli Yoldaşlar,

Bundan bir süre önce FİDEF oportünistleri tarafından bir genel toplantı (seminer) yapıldı. Ondan bir hafta sonra Almanya'nın yaklaşık birçok yerinde o seminerin tekrarı yapıldı. Bunlardan birine ben de katıldım.

Semineri veren bir oportünist seminere başladıktan bir süre sonra, Türkiye'de devletle bütünleşmiş, *veya* bütünleşme süreci içinde olan tekelci burjuvaziden söz etmeye başladı. İşte bu *veya* onların oportünist kimliğini ne güzel ortaya koyuyor. Önce devletle bütünleşmiş diyorlar, sonra veya bütünleşme süreci içinde diye devam ediyor. Bundan sonra bu oportünist "bugün ülkemizde güncel olan en geniş demokrasi güçlerinin eylem birliğidir" dedi, 'UDC' ye girecek güçleri, "CHP'nin sol kanadı"nı bastıra bastıra söyleyerek sıraladı ve şöyle devam etti: "Bugün güncel olan bu birliği sağlamak ve Demirel hükümetini devirmektir. Bundan sonra önümüze erk sorunu çıkıyor. Ne güzel değil mi? Demirel hükümetinin nasıl devrileceği, nasıl ele alınacağı hep "daha sonra"nın konuları diye "şimdilik" bir kenara bırakılıyor. Devrimden, yani ileri demokratik halk devriminden başka bir yolla işçi sınıfı erki nasıl alabilir? Dostlar inanın ki oportünist bunları söylerken acınacak bir haldeydi.

12 Eylül faşist darbesi Demirel hükümetini "devirdi". Oportünistler, şimdi herhalde erk sorununu düşünüyorlardır.

Almanya'dan bir Lenincі
Recklinghausen

Fransa'daki Lenincilerin bildirisi

Fransa'daki Leninciler 12 Eylül faşist darbesi ile ilgili olarak çıkardıkları bir dizi bildiriyi FKP'nin gazetesi *L'Humanite*'nin bayramında geniş olarak dağıttılar.

Cuntanın "şanlı işçi sınıfımız ve halk güçlerinin toplumsal kurtuluş savaşımını ve yaşanan devrimci durumu kurutmak, devrimci, komünist hareketi ezerek emperyalizm ve yerli uşaklarının baskı ve sömürüleri için dilediklerince at oynatabilecekleri bir ortamı yaratmak sevdasında" olduğunu belirterek başlayan 12 Eylül tarihli bildiri, hesaplaşmanının bitmediğini, savaşın sürdüğünü belirterek sona eriyor.

TKP "Plenum"u: Likidatörlüğün ilanı

Ali H. Karadağ, İzmir

TKP oportünist kanadı Mayıs ayında bir toplantı yaptı. Bu toplantının "MK Plenumu" olduğu sonradan açıklandı. Türkiye'de "TKP MK Plenumu'nda okunan Rapor" ve "Politik Kararlar" başlıklı imzasız metinler dağıtıldı.

Bu toplantı TKP'nin, partimizin MK Plenumu değildir. Oportünist yelpazenin kendi arasında yaptığı bir toplantıdır. Toplantıya TKP'nin Leninci kanat üyeleri çağrılmadılar. MK üyesi Veli Dursun yoldaşın partiden çıkarıldığı, kendisinin katılmadığı bu toplantıda "karara" bağlanırken, daha önce Politik Büro kararıyla üyeliği "askıya alınan" bir MK üyesi daha, V. Demir yoldaş, bu toplantıya çağrılmadı. MK üyelerini, üyesi bulundukları MK toplantılarına çağırmama TKP oportünist yönetim kliğinin eski bir alışkanlığıdır. Daha önce de sayıları hiç de az olmayan MK üyeleri, toplantılara çağrılmayarak MK üyeliğinden "düşürüldüler". Bu yoldaşlar, toplantı olduğunu, kendilerinin çağrılmayarak üyelikten düşürüldüklerini ancak MK toplantıları kamuoyuna duyurulduktan sonra öğrendiler. Oportünistlerin çoğu kez aldıkları kararları bildirme yüreklilikleri bile yoktur. Dahası, Haziran 1979 toplantısında olduğu gibi, MK Plenumu diye başlayan toplantıların, kimi MK üyelerinin çağrılmaması nedeniyle "TKP MK Politik Bürosu'nun yöre sekreterleriyle, yığın çalışmaları sorumlularıyla üst düzeyde yaptığı toplantı" olduğu açıklandı.

Bütün bunlar tüzüğü çiğnemenin, entrikacılığın, klikçi yönetim anlayışının örnekleriydi. Son toplantı, bu anlayışın yeni bir düzeyde kendini yinelemesidir. Tasfiyeciliğin, keyfiliğin, partiyi çiftlik gibi yönetme alışkanlarının kurumlaşmasıdır.

Komünist partisinin yönetim organı merkez komitesidir. MK iki kongre arasında partiyi yöneten organdır. Politik Büro MK'ya karşı sorumlu, MK'ya bağlı bir organdır. TKP'deki oportünist geleneğe göre Politik Büro, yetkileri sınırsız, MK'ca denetlenmeyen, astığı astık, kestiği kestik bir yönetim kliğidir. Merkez Komitesi ise Polit Büro'nun verdiği kararları "onaylamaktan" başka yetkisi olmayan bir danışma organıdır. Kaç üyeden oluştuğunu bile kimsenin bilmediği, kimin ne zaman koopte edilip, ne zaman çıkarıldığının sır olduğu gerçekten(!) "illegal" bir organdır. Tüzüğe göre partinin yönetim organı olan MK'yı bu duruma düşürmekle oportünistler tüzük suçu işlemişlerdir. Tüm suçları gibi bunun da hesabı komünistlerin ve yığınların önünde kendilerinden sorulacaktır.

Oportünist kanadın yaptığı "Plenum" likidatörlüğün, parti yıkıcılığının açık ilânıdır. Bu iki açıdan böyledir.

Birincisi, bu "Plenum"la TKP'nin Leninci üyelerinin tasfiye edildikleri açıklanmıştır. TKP'nin Leninci birliği için, partiyi oportünizmin elinde çürümekten kurtarmak için partisine sarılıp canla başla savaşan Leninci komünistler açısından bu tasfiyelerin pratik bir anlamı ve sonucu yoktur. Ama bu kararlar oportünist kanadın likidatörlüğünün belgelere geçmiş, açık kanıtıdır. Kongrede hesaplaşmaktan kaçarak partinin *her düzeyinde* aktif olarak çalışan ve tüzük suçu işlememiş komünistleri tümden çıkarmaya kalkışmak parti yıkıcılığıdır. Likidatörlüktür.

İkincisi, bu "Plenum"da oportünist yönetici kliği "Legal Birleşik Yığınsal İşçi Sınıfı Partisi" belgisini önümüzdeki dönemin ana taktiği olarak öne sürmüştür. TKP, TİP, ve TSİP'in birleşmesiyle oluşturulacak böyle bir parti "...elbette tek bir disipline sahip olmalı, demokratik merkeziyetçilik ilkelerine göre örgütlenmelidir". (*Güneşli Dünya,* Sayı:5, s.10). *Güneşli Dünya* "Plenum" raporunda epeyce süslenip püslenen görüşleri açık ve yalın bir dille koyuyor, baklayı çıkarıyor. Sözü edilen tek bir disiplini olan tek partidir. "Plenum" raporunda "Bir ülkede tek bir komünist partisinin varlığı temel bir ilkedir. TKP ile omuz omuza savaşan yığınsal bir işçi sınıfı partisi olursa bu tek komünist partisi ilkesiyle çelişmez" denmesinin ne teorik, ne de pratik değeri vardır. Bu sözler raporda oportünist birliğe tabandan gelecek tepkileri önlemek amacıyla konulmuştur.

1973 öncesi dönemi yaşayanlar, o zaman da komünistleri TİP'de çalıştırma taktiğinin nasıl likidasyonla, illegal partinin ve kadrolarının legal parti içinde eritilmesiyle sonuçlandığını bilirler. Bugün olacak olan farklı birşey değildir. Tek komünist partisi+legal birleşik yığınsal işçi sınıfı partisi=İşçi sınıfının birliği formülü, yasa dışı partinin oportünist bir federasyona feda edilmesinden başka birşey olamaz. Legal merkezi, yerel örgütleri ve legal yayın organlarıyla legal bir parti tüm oportünistleri birleştirebilir. Bu oportünistlerin birliği olabilir. Ama işçi sınıfının birliği olamaz. Oluşturulmasının önündeki engeller bir yana, böyle bir parti kurulur ve çalışmaya başlarsa oportünistler aşamalı bir "süreç" içinde TKP'nin kapısına kilidi asacaklardır. Niyet budur. Kaldı ki niyet sorunu değil. Olayların nesnel mantığı buraya gidiyor.

Bugüne nasıl gelindi? Daha birkaç yıl önce "cep partisi" "küçük burjuva sosyalisti" "üstenciler partisi" diye nitelendirilen partiler bugün "işçi sınıfının partisi", "bilimsel sosyalist parti" diye nasıl adlandırılıyorlar?

Oportünistler TİP ve TSİP' in önce "sosyalizmden esinlenen" partiler olduğunu söylediler. Bu partiler bu sözleri az bulunca, oportünistler bu kez deniz anası kıvraklığı içinde TİP ve TSİP için "kendilerinin bilimsel sosyalist olduğunu söyleyen partiler" gibi tanımlamalara giriştiler. Sonunda da işçi sınıfının birliğinin bu "işçi sınıfı partileriyle" oluşturulacak "Birleşik legal yığınsal işçi sınıfı partisi"yle gerçekleşeceği görüşünü açıkça koyuyor. "Kurulması ge-

reken yeni bir partidir. Üç parti de kendini fesheder yeni bir parti kurulur, başka türlü olmaz" diyor. Oportünistler şimdi ne yapacaklar? Ya buna da evet deyip "tek illegal parti" savlarından vazgeçecekler, ya da yeni partiden. Dönülmez noktaya gelmişlerdir. Oportünizmin iç mantığı onları bugünkü likidasyon noktasına getirmiştir.

Oportünist "Plenum"dan sonra dağıtılan "Politik Kararlar" likidatörlüğü ve çizgiyi daha da somutlayan bir belgedir.

1 Mayıs 1980'den sonra ortamdaki değişiklikler, burjuvazinin kazandığı taktik zafer oportünist kanadın "taktiklerini" de değiştirdi. Oportünistler Yürükoğlu yoldaşın *Sınıf Savaşının Vardığı Aşama ve Komünist Partisi'nin Taktikleri* kitabındaki soruya bugüne kadar yazılı sözlü doğrudan bir yanıt vermediler. Ama tutumları yanıttır. Onlar işçi sınıfını ve devrimi yenilmiş sayıyor, ona göre taktikler öneriyorlar. "Politik Kararlar"a göre önümüzdeki dönem özellikle "barış" ve "kadın" hareketine ağırlık verilecekmiş. Döneme uygun yeni örgüt biçimleri olarak, örneğin sendikalara bağlı işsizlik büroları kurulacak, gençlik örgütlenmesi yeniden ele alınacak, İGD yerine TİP'li TSİP'li gençlerle birlikte legal yığınsal gençlik örgütü kurulacak, bu örgüt CHP'li gençleri de kazanacak v.s.

Her gün onu aşkın insanın öldürüldüğü, Maraş, Çorum, Fatsa, Tarsus-Mersin, Tariş, İnciraltı olaylarının patladığı, devrimci durum yaşayan bir ülkede adının komünist olduğunu söyleyen bir parti adına önerilen bu taktikler ibret vericidir.

İllegal partiyi güçlendirme yerine legal parti kurma girişimi, işçi sınıfının ve gençliğin yığınsal savaşkan örgütlerinin yerine sendika işsizlik büroları, işçi sınıfının, emekçi halkın yığınsal devrimci çıkışlara hazırlanması, devrimin doğrudan propagandası yerine devrim savaşımından koparılmış barış çalışması, komünist partisine bakan savaşkan disiplinli gençlik örgütü yerine içinde herkesin bulunduğu sulandırılmış şekilsiz bir gençlik örgütü. Bütün bunlar, artık sistemleşmiş bir oportünizmdir.

Leninciler, yıllardır oportünizmin azı çoğu olmaz, küçücük noktalardan, taktiklerden başlayan oportünist yanlışlar sonunda girdiği bünyeyi sarar, yuvalanıp sistemleşir diyorlardı. Partimizin son bir yıllık deneyi bu doğruyu bir kez daha gösterdi. İşin başında açıkça görülmeyen, tomurcuk halindeki oportünist görüşler olgunlaşıp patladı. Oportünist yelpaze tüm olarak bugün tartışmanın başladığından *daha sağ* bir çizgidedir.

Ayrıca yönetici oportünist fraksiyonların kendi içlerindeki çekişmeleri, taban önündeki açmazları da derinleşiyor. Bu nedenle tabanla bağları kopuyor. Son aylarda Ege'de ve Ankara'da, son haftalarda Marmara'da ortaya çıkan guruplaşma ve muhalefet girişimleri bunun örnekleridir. Bu dağılma süreci içinde partimizin Lenninci kanadına katılmalar artıyor. Leninci kanadın görüşlerini yeniden araştırma gereği duyan yüzlerce yoldaş oportünizmden kopmaya hazırlanıyor.

Lenincilerin görevleri ve sorumlulukları artıyor. Bugünün görevi, partimizin tabanındaki tüm yoldaşları oportünizmden, TKP'mizi de çürümekten kurtarmak için yurt çapında yeni bir atılımdır. Tüm yoldaşlara gideceğiz. Görüşlerimizi anlatacağız. Artık hiç kimsenin gücü açık tartışmayı önlemeye yetmiyor, yetmeyecek. Bizim açık tartışmayla ikna edeceğimize inandığımız yoldaşlarımıza karşı zor kullanma, çatışma çıkarma diye bir sorunumuz yoktur. Ama bizim yoldaşlara gitmemizi, görüşlerimizi ulaştırmamızı önleyecek güç de olamaz. Birkaç kaşerlenmiş oportünistin militanları birbirine kırdırmasına izin vermeyeceğiz. Leninci komünistlerle, oportünistlerin etkilerinden kurtulamamış militan taban arasındaki yapay duvarları yıkacağız.

60. yılda 5. Kongre için ileri!

Yaşasın TKP'nin Leninci birliği!

BİLDİRİ

12 Eylül 1980 günü açık askersel faşist bir diktatörlük halkımızın üstüne çöktü. Finans-oligarşisinin bir parçası olan OYAK'çı generaller "yönetime tümüyle" el koydular. Sendikalar kapatıldı, grevler yasaklandı. İşçi sınıfımız açlık çizgisinde daha uzun çalışmaya zorlanıyor. Binlerce komünist, sosyalist, ilerici kişi gözaltına alındı. Tüm illerde sıkıyönetim ilân edildi. Kürt ulusuna karşı baskı ve teröre hız verildi.

TKP'nin Leninci kanadı tırmanan faşizm tehlikesine çok önceden dikkati çekti, finans-oligarşisinin faşizm özleminin hem yapısal, hem de acil bir olgu olduğunu belirtti. Devrimci durumun varlığını yığınlara duyurdu, tırmanan faşizmi ezmenin tek yolunun devrim savaşını yükseltmek olduğunu, can güvenliği komiteleri ve kalıcı devrimci merkezler oluşturulması gerektiğini söyledi.

TKP'nin başını tutan oportünist-likidatör klik tam tersine devrim savaşını belirsiz bir tarihe erteledi. Başa devrim savaşını değil, reformlar için savaşımı koydu. İllegal örgütlenmelere sırt çevirdi. Legal bir Birleşik İşçi Partisi *serüvenine* girdi. Gerçekleri söyleyen, açık tartışma isteyen Lenincileri tasfiye etti. Böylece partiyi iyice güçten düşürdü. TKP'nin menşevik yöneticileri birkaç ay önce, faşist askersel cuntanın başı Kenan Evren'i "yurtsever komutanımız" ilân ettiler. "Yurtsever" komutanları demokrasi cephesine çağırdılar. Menşeviklerin gafleti (eğer bile bile yapmıyorlarsa) bu kadar derindir.

Finans-oligarşisi adım adım planlı bir şekilde faşizmi tezgahladı. Parlamentoyu, yürütmeyi çalışmaz duruma getirdi. Sosyal-demokrasi ile işçileri, yığınları pasifize etti. Sağ sosyal demokrat lider Ecevit bugün "darbe milletimize hayırlı olsun" diyor. Menşevikler işte *bu* Ecevit'in kuyruğuna takılarak hem devrime ihanet ettiler, hem faşizmin gelmesini kolaylaştırdılar.

İşçiler, emekçi halkımız,

Faşist askersel cunta Türkiye'nin hiçbir sorununu devrimci duruma yol açan çelişkiler düğümünü çözemeyecektir. Zorla, kanla, kurşunla kısa bir süre için bastırdım dediği "sorunlar" daha büyük ve daha dinç bir şekilde karşısına dikilecektir. Önümüzdeki savaşlar çetindir. Birçok sahte yol arkadaşları mücadeleyi bırakıp kaçacaktır. İllegal örgütler ve mekanizmalar pekiştirilmeli ve geliştirilmelidir. Cuntayı alaşağı edecek yeni güçler örgütlenmelidir. Tüm devrimci parti ve akımlar, Kürt ulusal hareketleri güçlerini birleştirmelidir. Herkesin gücü oranında temsil edileceği, kalıcı, merkezi disiplini olan *devrimci merkezler* kurmak hâlâ gündemdedir. Bu devrimci merkezler, cuntanın *devrim yoluyla* alaşağı edilmesi için çalışmalıdırlar. Evrimci yoldan bu cuntayı doğuran ortama dönmek çözüm olamaz. Demokrasiye İleri Demokratik Halk Devrimiyle varılacaktır. Silahlarla gelen cunta devrimle devrilecek, tüm burjuva düzeninin kokuşmuşluğunu da beraberinde götürecektir.

İşçiler, köylüler, emekçi halk çocukları,

Faşist cuntaya karşı yerine göre her yöntemi kullanarak direnelim. Teslim olmak ölümdür. TKP'nin Leninci kanadının gösterdiği doğru yolda kenetlenin. TKP'nin Leninci kanadına girin. Türk ve Kürt halk sınıflarının savaşı faşizmi devirecektir.

Yaşasın Türk ve Kürt halkının faşizme karşı ortak savaşı!

Yaşasın sosyalizme açılan İleri Demokratik Halk Devrimi!

Kahrolsun faşizm!

Faşizmi ininde geberteceğiz!

Türkiye Komünist Partisi
İzmir Leninci İl Komitesi
15.9.1980

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Faşizmin yerleşmesine karşı tüm devrimci güçler omuz omuza!

Karkerên hemû welatan yekbin!

Yıl: 7, Sayı: 140
13 Ekim 1980

ÇEK-AL SAYFASI

Sosyalizm Üstün Gelecektir

Türkiye Komünist Partisi'nin 60. kuruluş yıldönümü nedeniyle Londra'da düzenlenen törende R. Yürükoğlu Yoldaş'ın yaptığı konuşma. (Bu konuşma, 10.9.1980 günü, faşist darbe öncesinde yapılmıştır.)

Değerli Yoldaşlar,
Partimizin ve dünya komünist hareketinin zor bir döneminde gelen 60. kuruluş yıldönümümüz hepimize kutlu olsun.

Türkiye'nin ortamı

Yoldaşlar, Türkiye'nin ortamını hepimiz biliyoruz. Bu nedenle üstünde az duracağım. Ülkemizde yaşamın her alanında kaos vardır. Cumhurbaşkanı seçilemiyor. Menşeviklerin *Radyo*'dan son günlerde yaptıkları değerlendirmeyle, Dışişleri Bakanı'na verilen güvensizlik oyu, parlamentonun anti-emperyalist bir çoğunluk sağlayabildiğinin kanıtıymış! Bizce, burjuvazinin yönetemezliğinin yeni bir kanıtıdır.

Geçtiğimiz günlerde BBC televizyonunda, İspanya'da bir kişinin teröristlerce öldürülmesi baş haberler arasında yer alıyordu. Yine aynı yayında, İspanya'da son yılda 70-75 kişinin öldürüldüğü söyleniyordu. Türkiye'de ise son üç günde, ilk gün 40 kişi, ikinci gün 20 kişi, 3 günde toplam 76 kişi öldürüldü. Türkiye'de bu yıl öldürülenlerin sayısı 4000 kadar olacaktır. Bunlar da *gazetelere yansıyan* sayılardır. Gerçek sayı herhalde bunun çok üstündedir.

Türkiye'de devrimci durum vardır ve giderek derinleşmektedir. İzmir ayaklanması, Çorum olayları, Fatsa olayları, İnciraltı katliamı, tüm bunlar göstergedir.

TKP'nin oportünist kanadı daha

R. Yürükoğlu

hala bu gerçekleri görmezden geliyor. Daha hala devrimci durumun varlığını reddediyor. Yarın yurdumuza faşizm gelirse, bunda oportünistlerin günahı büyük olacaktır.

Ortama uygun tutum

Devrimci durum, sınıf savaşında kendine özgü taktikler ister. Bunu beceremeyen siyasal hareketler erimeye mahkumdur.

Devrimci durumun varlığını ve yoğun faşist terörle birlikte yükselişini saptamak, ayaklanma çağırmak demek değildir. TKP'nin Leninci kanadı, ayaklanma çağrısı *yapmıyor.* Devrimci durumu, devrim anı gibi anlamaya çalışmak, bizi ayaklanma çağırmakla suçlamak, oportünistlerimizin kavga dışına kaçmak için sarıldıkları bir çarpıtmadır. Komünistler için devrimci durum, bir ülkede devrim potansiyelinin varlığından başka bir anlam taşımaz. Devrimci durum eylem aşaması değil, propaganda aşamasıdır. Yalnız, bu aşamada propagandanın *içeriği* değişir, *yaşamın dayattığı gerçekleri* izler. Devrimin doğrudan propagandası öne çıkar.

Türkiye Komünist Partisi Leninciler Konferansı (1980) ülkemizin bugünkü ortamında komünistlerin görevlerini şöyle saptamıştır:

1. Devrimin doğrudan ve yaygın propagandasını yapmak;
2. İşçi sınıfı ve halk yığınlarıyla hızla bütünleşmek;
3. Örgütlerimizi günün gereklerine göre geliştirmek;
4. Emperyalizme, faşizme, tekellere, ulusal zulme karşı savaşan tüm güçlerle sağlam eylem birliği kurmak.

Türkiye'de izlenmesi gereken tutum budur. Ne bireysel terörizm, ne burjuva kuyrukçuluğu çıkar yol değildir.

TKP'nin durumu

Türkiye'de fırtınalı dönem, devrimci durum, ona hazır olmayan partimizi böldü. Merkez Komite'nin çoğunluğunun burjuva kuyrukçuluğunda ısrarı gemiyi kayalara vurdu.

Oportünistler önce devrimci durumu kabul ettiler. Hükümet, devlet can güvenliğini sağlayamıyor, halk can güvenliğini kendisi sağlamalıdır dediler. Can güvenliği komiteleri kurulmalıdır dediler. Tüm bunları, bir *Merkez Komite Bildirisi* ile bağlayıcı karar olarak yayınladılar. Sonra geri kaçtılar.

Geçtiğimiz dönemde Leninciler üstün bilinç gösterdiler. Halkın mutluluğu için savaşımı hiçbir ikircim göstermeden daldılar.

Tek tek bireyler olarak hepimizin pek çok eksiği ve yanlışı vardır. Başka türlü olamaz, hepimiz kapitalizmin ürünüyüz. Ve bu eksik ve yanlış yanlarımızla

sürekli savaşıyoruz. Ancak, kadrolar, o kadroları oluşturan bireylerin eksikleri ve yanlışları düzeyinde değerlendirilemez. Böyle bir değerlendirme, savaştan kaçışın bir başka yolu olur. Kadro değerlendirmesi yaparken bakılacak yer, o kadronun toplumsal gelişmenin dayattığı görevleri önüne koyup gerçekleştirmek için çalışıp çalışmadığıdır. Bir kadronun ileriliği ya da geriliği bununla belli olur. Bu nesnel ölçütle bakıldığında, TKP'nin Leninci kanadı başarılı bir sınav vermiştir. Partimizdeki çiftlikçi gidişe dur demekle, ondan sonraki adımlarıyla üstüne düşen görevi yaptı, her an yapmaktadır. Eksiklerini, yanlışlarını daha büyük ölçüde gidererek yarın görevlerini daha iyi yapacaktır.

TKP yarım yüzyıldır demokratik merkeziyetçiliğin işlemediği bir partidir. Uzun bir tarihsel dönem kendisi de yok olmuştur. Rekor sayılacak bir süredir, 49 yıldır parti kongresi toplanmamıştır. Böyle bir partide, böyle bir yapı içinde doğru görüşlerin yönetime egemen olabilmesinin olanaksız gibi olduğu en baştan belliydi.

Bu olanaksızlığı gören yalnızca bizler değildik. Başka yoldaşlar da gördüler. Ne var ki, parti yönetiminin izlediği kuyrukçu siyaseti reddeden bu yoldaşlar, bizim yolumuzdan yürümediler. Ödün alıp ödün vererek, "sorun yaratmadan" partiyi düzeltebileceklerini düşündüler. Bu nedenle, *İşçinin Sesi*'nin söylediklerinin doğru olduğunu bildikleri halde kavgada destek vermediler... Bugün varılan yer, onların ne denli ağır bir hata işlediklerini açıkça gösteriyor. Sorun yaratmadan düzeltebiliriz dedikleri parti bugün 1,5 yıl öncesine oranla çok daha sağdadır. Parti içi kavgada Leninciler sağlam bir ideolojik temelle geldikleri için sola savrulmadılar. Oysa, kavganın mantığına teorisizlikleri eklenince onlar iyice sağa savruldular. Öyle ki, bugün ortacı oportünistler, 1,5 yıl önce oportünistlerin durdukları yerden daha sağda duruyorlar.

Uzlaşma yolundan yürüyen yoldaşlar bugün derin bir açmaz içindedirler. Onların bir bölüğü menşeviklere bulandı, eridi gitti. Bir bölüğü köşeye sıkışmanın çaresizliği içinde ellerini oğuşturmaktan başka birşey yapamıyor.

İşçinin Sesi o yolu tutmadı. O kısır döngüye sıkışmamakla gerçekten tarihsel bir adım attı. Daha işin başında Politik Büro'ya şöyle dedi: "Evrimci yoldan devrim yapılamaz, partimize kendi içinde devrim gerekiyor. Partimizin düzeltilmesinin yolu kötü bir barıştan değil, iyi bir kavgadan geçiyor."

Açık kavga yolunu tutarken üç şeye güvendik. Birincisi, işçi sınıfının deneyim ve bilinç düzeyine, ikincisi, devrimci durumun varlığına ve her geçen gün bizi kanıtlayacağına, üçüncüsü, ideolojimizin doğruluğuna, bilimselliğine güvendik. Yola böyle çıktık.

Yolumuzun üstünde kısa dönemde karşılaşabileceğimiz belli başlı üç olasılık vardı. Birinci olasılık, küçük bir gurup olarak kendi içimize dönmek, birbirimizi yemek ve varlığımızı koruyamamak. Bu, oportünizme en büyük güç şırıngası olurdu.

İkinci olasılık, en uzak olasılıktı. Parti içi tartışmanın yolları kapatılmazdı, yoldaşça bir tartışma yürürdü ve bu yoldan parti çoğunluğu doğru görüşlere kazanılırdı.

En büyük olasılık, menşeviklerin en başından bizleri hain ilan etmeleri, tartışmayı önlemeleri, sopayla, zincirle, silahla saldırmaları ve fikirlerimizi ulaştıramadığımız militanları bize karşı kilitlemeleriydi. Bu olasılığı önceden gören *Leninciler Konferansı* ikili bir taktik uygulanması kararı aldı. Bir yanda parti-içi savaşımı ne pahasına olursa olsun sürdürmek, öte yandan toplum içindeki olağan parti çalışmalarını sürdürmek. Böylece hem parti içinde en değerli savaşçıları kazanmak, hem toplumdan kazanacağımız yeni yoldaşları parti içinde oportünizme karşı savaşıma sürmek olanağı doğacaktı. Ve bu üçüncü olasılık gerçekleşirse, bir yanda gerçek Komünist Partisi örgütleri, Leninci-savaşkan örgütler fışkırmaya başlarken, öte yanda eski biçimsel yapı menşeviklerin elinde giderek çürüyecekti. *Konferans*'ın çözümlemesi böyleydi.

Olaylar, *Konferans* çözümlemesinin doğruluğunu gösterdi. Menşevikler üçüncü yolu tuttular. Bunun karşısında Leninciler de önceden belirledikleri tutumu izlediler. Bugün Leninizm güçleniyor. Partisini kâğıt üstünde değil, yaşamın içinde temsil ediyor. Leninci il komitelerinin bildirilerini okuyorsunuz. Bunlar, Türkiye komünist hareketinin 60 yıldır hasret duyduğu bildirilerdir.

Kavganın açığa çıkmasından bu yana 1,5 yıl geçti. Bu süre içinde ortaya çıkan gelişmelere kısaca bir göz atalım.

Bu süre içinde Türkiye'de ve Avrupa'nın çok yerinde TKP'nin Leninci, savaşçı parti örgütleri yükseldi... Türkiye sol hareketinde en büyük ideolojik etkinlik *İşçinin Sesi* tarafından temsil edilmeye başlandı...

Bu süre içinde *İşçinin Sesi*'nin teorisinde giderek hızlanan bir gelişme vardır. Hareketimizin teorisi durağan, klişeleşmiş, grileşmiş bir teori değil, sürekli ilerleyen, yaşamı hergün daha iyi yansıtan bir teori durumundadır... Bu süre içinde Leninci hareket işçi sınıfı içinde yer tuttu. Türkiye'deki kadrolarımızın önemli kesiminin işçi oluşu, sendika tabanlarından ses getirmeye başlayışımız bunun kanıtıdır... Yine bu süre içinde Kürt ulusal hareketinin genel desteğini kazandık. Kürt komünistleriyle gerçekten sıcak ilişkiler kurduk... Türkiye ölçüsünde devrimci hareketlerle eylem birliği yolunda önemli adımlar attık.

Bu kısa özetten sonra hiçbir burnu büyüklüğe kapılmadan diyebiliriz ki, *İşçinin Sesi* hareketi 1,5 yıl içinde Türkiye devrimci hareketine yeni bir soluk getirmiştir. Devrim hareketinin hem tarihinde, hem bugününde bilimsel soğukkanlılıkla devrimci coşkuyu gerçekten birleştirebilmiş tek hareket olmuştur.

Meyve veren ağacı taşlarlar demişler, üstümüze çok hesaplar, provokasyonlar dönüyor. Ilıcaklardan MİT'ine dek bizimle uğraşıyor. Burjuvazi bizi hedef gösteriyor. Son 15 gün içinde 100'ün üzerinde yoldaşımız tutuklandı, ağır işkence görüyorlar.

Yoldaşlar, biz tüm hesapları bozarak, tüm provokasyonları aşarak ilerliyoruz, ilerleyeceğiz. Birbuçuk yılın *varolma savaşı* başarıyla sonuna vardırılmıştır. Yarınlar neyi getirirse getirsin bu bayrak artık yere inmeyecektir.

Menşevikler ise hızla geriliyorlar ve panik içinde abuk sabuk söyleniyorlar. Eskiden belli bir "ağırbaşlı parti yönetimi" havası vardı. Uçtu gitti. Son Plenum Raporu'nda, henüz ideolojik olarak yenemedik, ama durun bakın nasıl yeneceğiz, ne yanıtlar vereceğiz yollu sözler söylüyorlar.

Bir örnek daha vereyim. Son günlerde radyoyu dinleyenler, TKP'nin Sesi'nin bizim gurupçuluğumuzu nasıl kanıtladığını duymuşlardır. *İşçinin Sesi*'nde Yaz Taarruzu üstüne çıkan bir yazıda, toplantılarda guruplar halinde sosyalist yarışma içinde heyecanlı anlar yaşanıyor gibi birşeyler yazılmıştı. Radyo bu yazıyı okuyor ve görüyor musunuz bunlar ne denli gurupçudur diyor.

Türkiye komünist hareketi bizim hareketimiz, Türkiye Komünist Partisi bizim partimizdir. Bu, hem ona herşeyiyle sahip çıkmamızı, hem geçmişini ve bugününü soğukkanlı bir eleştiriden geçirmemizi gerektiriyor. Böyle baktığımızda görürüz ki TKP ta başından burjuva ulusçuluğunu enternasyonalizmle garip biçimde birbirine bulamış bir partidir. Uluslararası konularda aldığı enternasyonalist tutum onun enternasyonalist yapısının sonucu değil, kendi ülkesi ve halkı içinde kök tutamamış, varlığını sosyalist ülkelerde sürdürmüş bir yönetim oluşunun sonucudur.

TKP'deki oportünizmin ulusçu çizgisinde bugün yeni olan nedir? Bugün yeni olan, menşevik yönetimin burjuva ulusçuluğunu şimdi yeni bir tarihsel temelde önümüze sürüyor olmasıdır. Bu kez kapitalizmin ülkemizde vardığı gelişme düzeyinden yararlanarak aynı

şeyi yapıyorlar. "Devlet tekelci kapitalizmi süreçleri" ve emperyalizm, tekelciler dışında kalan küçük, orta ve büyük kapitalistleri de *eziyor*, onlara *ulusal* bir nitelik kazandırıyor diyorlar. CHP çözümlemeleri, "ezilen tekelci olmayan büyük burjuva" çözümlemeleri, son aylarda iyice azıtan MSP övgüleri, tüm bunlar parti içinde ulusçuluğunun yeni bir tarihsel temelde hızla canlandırıldığının kanıtlarıdır.

Türkiye'den yazan bazı yoldaşlar bizden parti tarihi yazmamızı istiyorlar. Parti tarihi yazılmasını istemek çok haklı bir istektir. Parti tarihi ortada olmayan bir parti köksüz ağaca benzer. Menşeviklerin partimizin tarihi üstüne yazdıkları, 1001 gece masalıdır. Belgesi, kanıtı yoktur. Oysa biliyoruz ki, partinin havası alınmış sandıklarda birkaç sandık dolusu belgesi vardır. İlk kuruluş yıllarından bu yana Komintern'in sakladığı, ondan sonra saklanan belgeler vardır. Bu belgeler neden basılmaz?

Oportünistler ciddi bir parti tarihi yayınlayamazlar. Bu intihar demek olur. Bize gelince, biz de bir parti tarihi yazamayız. Doğruluğundan emin olarak ancak son 10 yılın parti yaşamını yazabiliriz. O da parti tarihi değil, parti yaşamı olur.

Son menşevik plenumu üzerinde de kısaca duralım. BİP sorunu gibi plenumun ele aldığı "teorik" konulara girmeyeceğim. Yalnızca üç noktaya değineceğim.

Plenum raporu, tutarlı, ciddi bir ideolojik savaşım veremeyişlerinin suçunu ideolojik kadrolara yüklüyor. İdeolojik işlerde çalışanlar nedense çabuk bir biçimde Leninci yanıtlar veremiyorlar diyor. Bu yoldaşlar görevlerini yapamadılar diyor. Açıkçası, tüm suçu kendi üstlerinden alıp ideolojik büro denen bir kaç yoldaşın üstüne yıkıyor. Bir kez, devrimi amaçlayan bir partide ideolojik kavganın başını Politik Büro'nun çekmesi gerekmez mi? Sonra, ideolojik işlerde çalışan yoldaşlar ne yapsınlar? Onları doğruların üstüne sürüyorlar. Bu ciddi bir zorluktur. Doğruya yanıt vermek kolay iş değildir. Bir de Politik Büro ikide bir fikir değiştiriyor. Yoldaşın biri kitap yazmaya oturuyor, sosyal demokratlar şudur diye yazacak, bakıyor ertesi gün Politik Büro başka birşey söylüyor. Kısacası, Politik Büro tam bir yavuz hırsız gibi davranıyor. Hem herşeyin suçlusu odur, hem suçu başkalarına yıkıyor. Plenum raporunun birinci ilginç yanı buradadır.

Plenumun ikinci ilginç yönü, ilk kez kararları daktiloyla çoğaltıp(!) dağıtmış olmalarıdır. Daha basma aşamasına gelemediler ama daktiloyla çoğaltmaları bile onlar açısından bir ilerlemedir. Kararların içinde bir de "rapor düzeni" vardır. Bunlar, *İşçinin Sesi*'nden birşeyler öğrendiklerini gösteriyor. *Leninciler Konferansı*'nın ardından hemen orada ne yapılmışsa onu yapmaya çalışıyorlar. İlerletiyoruz onları. Bu da dikkate değer bir noktadır. Hiçbir zaman öncü olamayacaklar. Geçmişleri, bugünleri, herşeyleri bunu kanıtlıyor. Biz olabilir miyiz? Onu zaman gösterir. Ama onlar hiçbir zaman öncü olamayacaklar. Böyle ilerleye ilerleye, ve de iyi çalışırlarsa belki iyi bir artçı olabilirler.

Plenumun en ilginç yönü ise şu karikatür gibi cümledir: Örgütsel olarak yendik, ideolojik olarak da yenmek gerekiyor! Aslında çok acıdır. Partinin, ajan-polis olmadığını bildiğin en militan, en aktif, partide yıllardır ne ileri adım atılmışsa büyük bölümünün altından kalkmış kadroları, bazı fikirler öne sürüyorlar. Sen, bunların yanlışlığını partiye göstermeden, kendi kendine göstermeden "onları attım" diyorsun. İdeolojik olarak yenmeden, örgütsel olarak yendik diyorsun. İğrenç bir tutum. İdeolojik olarak yenmediğini, örgütsel olarak nasıl yeniyorsun? Bir takım kâğıt üstü oyunlarla. Buna verilecek tek bir yanıt vardır: Tükürükle yapışan üfürükle çözülür. İdeolojik olarak yenemediğinizi örgütsel olarak da yenemezsiniz. Ve işte bizi yenememişlerdir.

Yoldaşlar, TKP'nin oportünist kanadı yenilecektir. Komünist hareket bunların elinden kurtarılacak ve dolu dizgin bir gelişme içine sokulacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

Yalnız, birşeyi ayırmak gerekir. Oportünizm yok olmayacaktır. Oportünizmle boğuşma bir iki yılın işi değildir. Biri batınca, öteki çıkacak, devrimden sonra da sürecektir. Bunu iyi anlamalıyız.

Ülkemizde oportünizmin geniş bir toplumsal tabanı vardır. Türkiye, bir küçük burjuvalar denizidir. Küçük burjuvazi varoldukça, bu denli yaygın olarak varoldukça, küçük burjuva fikirlerin işçi sınıfı hareketini etkilememesi düşünülemez. Sonra, işçi sınıfımız, bilinci henüz proleterleşmemiş geniş bir yığını içinde barındırıyor. Türkiye işçi sınıfı, tarihi eski bile olsa, kendisi genç bir sınıftır, hızla büyüyen bir sınıftır. Bu da oportünizme uygun bir tabandır. Sonra az da olsa bir işçi aristokrasisi ve oldukça yaygın bir işçi bürokrasisi vardır. Görüldüğü gibi, oportünizmin ülkemizde oldukça geniş bir toplumsal tabanı vardır.

İdeolojik koşullara baktığımızda, dünya komünist hareketinin bugünkü konumunun oportünizm için ciddi bir kaynak yarattığını görürüz. Ülke içinde de, "büyük Türk ulusçuluğu" yine ciddi bir kaynaktır. Bu kaynaklar da bugünden yarına kurumayacaktır. Hele ideolojik kaynaklar, sınıfsal tabanları ortadan kalksa bile nesiller boyu sürecektir.

Evet, oportünizm yok olmayacaktır. Ama bu oportünizm, TKP'deki oportünizm, hatta birkaç ay içinde yok edilebilir. Şu birbuçuk yıllık ideolojik savaşımın sonucuna bakın. Yaygın deyimiyle, "12-0 galibiz". Hiçbir savımızı yanıtlayamadılar. Peki, böyle yoksul bir oportünizm, bu denli yere çalındığı halde neden hala varlığını koruyabiliyor? Bu önemli bir sorudur.

Ayrıntıları ayıklarsak, tek *temel neden* kalır: Dünya sosyalist sisteminin *resmen* onları tanıması. Bu destek çekilsin, bakalım TKP yönetimi oportünistlerin elinde kalır mı?

Yaptığımız gerçekçi bir saptamadır. Bu saptama bizi şu sonuca bağlıyor: TKP'nin durumu, büyük ölçüde dünya komünist hareketinin bugünkü durumundan kaynaklanmaktadır.

TKP'nin durumu büyük ölçüde dünya komünist hareketinin durumundan kaynaklanıyor

Yoldaşlar, konuşmam dört başı mamur bir çerçeve çizmek amacı taşımıyor. Öyle bir çerçeve çizmek çok zordur, bilgi birikimimizi de aşar. Yalnızca bizim hareketimizi ilgilendirdiği kadarıyla bazı yönlerine değineceğim.

Dünya komünist hareketi, Türkiyeli komünistlerin büyük bir sorumluluk içinde yanaşmaları, basitleştirmelerden kaçınmaları gereken bir konudur. Ancak doğruluğuna inandığımız yönlerini de açıkça tartışmak zorundayız.

Bugün dünya komünist hareketinin ideolojik birliği parçalanmıştır. Emperyalist ülkelerin geçici bir tarihsel dönem için bile olsa, az gelişmiş ülkelerden çalarak da olsa sağladıkları daha ileri ekonomik-teknolojik gelişme düzeyinin getirdiği güçlü ideolojik baskı altında; 1945'den bu yana dünyada yaşanan göreceli barışçıl dönemin derin etkisi altında; sosyalist ülkelerde yeni yetişen kuşakların işkence, polis, zindan, ölüm, burjuva, emperyalist görmemiş bilinci altında; tarihsel bir gerçeklik olarak, sosyalizmin, Marks'ın öngördüğü gibi önce ileri kapitalist ülkelerde değil, az gelişmiş ülkelerde başarıya ulaşmasının kaçınılmaz sonucu olarak gelen, sosyalist ülkelerdeki nesnel güçlükler altında; kendi içinde derin ve büyük farklılıklar da taşımasına karşın, dünya komünist hareketi bir bütün olarak sağa kaymıştır.

Dünya komünist hareketinin ideolojik birliği, Komintern'in kapatılmasından önce parçalanmıştır. Örgütsel birliğin ortadan kaldırılması, bu ideolojik parçalanmayı daha da hızlandırmıştır. Ve bugün ideolojik ayrılıklar o denli derinleşmiştir ki, komünist partileri

uluslararası bir konferans toplayamaz durumdadırlar. Çeşitli bölgelerin komünist partileri arasında, sınırlı amaçlarla toplanan konferanslar bile çetin bir hazırlık döneminden sonra elde edilebilen başarılar durumuna gelmiştir.

Bu koşullar altında, "partilerin iç işlerine karışmama" ve parti-içi kavgalarda taraf tutmadan resmen yönetici olanları (nasıl olmuşlarsa olmuşlar) tanıma, partilerin bölünmesini önleme yolu olarak benimsenmiştir.

Evet, doğrusu bir partinin sorunlarını kendi içinde çözebilmesidir. Ancak bir kez, yukarda sözünü ettiğimiz uygulama *bu yolun sağlıklı yürümesini engelliyor.* Ne yolla olursa olsun yönetime gelmiş bir ekibin eline, ne denli yanlışı savunuyor olursa olsun, daha baştan önemli bir üstünlük veriyor. İkincisi, dünya komünist hareketinin ilkesel ölçütle doğrudan yana tutum almasını ve bu tutumu açık bir tartışma içinde yoldaşça ortaya koymasını engelliyor. Üçüncüsü, bir parti sorunlarını kendi içinde komünistçe çözemediğinde, ya da hatta böyle sorunlar çıktığında kardeş partilerin Marksizm-Leninizmin arılığını ölçüt alır biçimde açık tutum belirtmeleri, proletarya enternasyonalizminin de gereğidir.

Ve yoldaşlar, emperyalizm en güçlü dünya sistemi oluşunu sürdürdüğü sürece, burjuva ideolojisi dünya ölçüsünde bu denli güçlü olduğu sürece, "partilerin iç işlerine karışmama" ve parti içi kavgalarda taraf tutmadan resmen yönetici olanları tanıma uygulaması, *partilerde sağ yönetimlere yol açmaktan* başka sonuç vermez.

Bizce tutulması gereken yol, böyle diplomatik genellikler değildir. Her partinin yaşadığı olayı kendi başına değerlendirmek ve en başta Marksizm-Leninizme ve o ülkenin koşullarına uygunluğu açısından değerlendirmek gerekir. Kim haklıdır? Bu soru gözden kaçtığında geriye pek birşey kalmayacaktır. "İçişlerine karışmama", haksızdan yana karışma anlamına gelecektir. Böyle bir tutum ise ne gerçekçi, ne yapıcı olur.

Yoldaşlar, bu konuyla ilişkin olarak önemli bir noktaya değinmek istiyorum. TKP'de oportünizmin yaşayabilmesinin en önemli nedeni SBKP'nin resmen onları tanımasıdır diye bizim SBKP'ye ve Sovyetler Birliği'ne karşı tutumumuzda bir değişiklik olur mu? Olmaz, olamaz. Bizim inancımızın tabanı nesneldir, Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci merkezi oluşudur. SBKP'nin oportünist yönetimi tanımasının bu denli belirleyici etki yapması da bizi doğrular, Sovyetler Birliği'nin devrimci merkez oluşunu kanıtlar. Bu nedenle, gelip geçici tutumlar bizi etkilemez. Biz biliriz ki, yaşam yanlışların düzeltilmesini zorlar. Türkiye Leninci hareketinin güçlenmesi oranında, TKP olayında da yaşam yanlışların düzeltilmesini dayatacaktır. Bunu birlikte yaşayacağız. TKP'de oportünizmi ezeceğiz.

Biz dünya sosyalizmi için herşeyi göze alırız. Tam bu nedenle, yanlışlara gözümüzü kapamayız. Bugün dünya komünist hareketindeki güçlükler büyük ölçüde bu ilkenin uygulanmamasıyla beslenmektedir. Hem TKP içinde, hem uluslararası alanda açık konuşma yanlısıyız. Bu yolun "bölücü" değil, gerçek birleştirici ve ilerletici yol olduğuna inanıyoruz. Yanlış tutumları en çabuk giderme yolu olduğuna inanıyoruz.

Örneğin, Afganistan'da Hafızullah Amin'i biz CIA ajanı olarak değil, Afganistan devriminin gerçek lideri olarak tanıyoruz. Amin'in "ajanlığı" üstüne verilen kanıtlar inandırıcı değildir. Her ağızlarını açtıklarında "bismillahirrahmanirrahim"le konuşmaya başlayan bugünkü yöneticiler ise oportünizmin temsilcisidirler. Kızıl Ordu'nun Afganistan devrimini koruması proleter enternasyonalizminin gereğidir ama Amin'in ve partinin 97 liderinin başına gelenler tarihsel bir haksızlıktır. Afganistan olaylarından çıkaracağımız ciddi dersler vardır.

Örneğin son Polonya olaylarında biz Polonya Birleşik İşçi Partisi'ni derinden suçlu olarak görüyoruz. Bu konuya biraz daha uzunca bakalım.

Polonya olayları

Polonya olayları önümüzdeki yıllarda dünya komünist hareketinin gidişini etkileyecek bir gelişmedir. Polonya olayları dünya komünist hareketinde yeni bir defter açmıştır dersem hiç de abartma olmayacaktır. Bugün dünyanın her yanında burjuvazi bu olayları sömürüyor, sosyalizmin kapitalizme olan üstünlüğünü gözlerden gizlemeye çalışıyor. Kısa dönemde daha iyiye ya da daha kötüye doğru bir gidiş olabilir. Fakat ne olursa olsun, diplomatik örtülerden, "resmi iyimserlikler"den kurtulmuş bir dünya komünist hareketi eninde sonunda kazançlı çıkacaktır. Polonya olaylarının nedenlerine korkusuzca işaret edebilirsek, bugünden de Leninizm kazançlı, burjuvazi zararlı çıkacaktır. Bizde bir atasözü vardır. "Bir müsibet bin nasihatten yeğdir" derler. Doğru tutum alabilirsek bu da öyle olacaktır.

Polonya'da ne oldu? Burası oldukça açıktır. Polonya işçi sınıfının büyük bir bölümü Komünist Partisi'ne karşı sokağa çıktı. İşin özü budur. Hiç gizlenemez özü budur. Batı basınında en fazla Gdansk bölgesindeki gelişmeler öne çıkarılıyor. Çünkü o hareketin başını "hoşnutsuzlar", anti-komünistler tuttu. Walesa'nın babası Amerika'da Reagan'la seçim toplantılarına çıkıyor. Fakat asıl tüyler ürpertici olan, Komünist Partisi'nin geleneksel yatağı olan Silezya madencilerinin greve çıkmasıdır... Ülkenin her yanına yayılan grevlere çok sayıda partili katılmıştır. Öte yanda, Polonya'da uzun yıllardır iki güçlü illegal siyasal hareketin varlığı bilinmektedir. Biri Hristiyan Demokratlar, ya da onun karşılığı olan hareket, ötekisi Sosyal Demokratlar. Bu iki siyasal hareket yine uzun yıllardır kilisenin aktif desteği altında çalışmaktadır. Fakat olayların çıkış nedeni onlar değildir. Onlar yalnızca halkın haklı bir takım istemlerini kullanarak olayların boyutlarını büyüttüler ve başına geçebildiler.

Polonya'da bu olaylar neden oldu? Asıl yanıtlanması gereken soru budur. Bu sorunun yanıtları dünya sosyalist sistemini daha iyi anlamayı belirler, Türkiye'de kurulacak sosyalizmi belirler, herşeyi iyi anlamayı belirler. Dediğim gibi, tam bir çerçeve çizmek savında değilim. Yalnızca çok önemli bazı yönlerine değineceğim. Neden böyle oldu konusunda 4 tane ana neden sayacağım.

Birinci nedeni anlamak için biraz geriye gitmek gerekir. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşuna ve onun Polonya ile bağına bakmak gerekir.

Bunun için de önce model ile uygulama arasındaki farkı hatırlamalıyız. Model (yani teori) ile pratik (uygulama) hiçbir zaman birbirlerine tam denk düşmezler. Teori, somut olguların ortak noktalarının bilimsel soyutlama yoluyla birleştirilmiş en kusursuz bütünüdür. Yaşama uygulandığında mutlaka uygulandığı somut durumun özelliklerine bağlı olarak bazı yönleri kırılır, bozulur, deforme olur. Kaba bir örnekle, top yuvarlaktır ama dünyadaki hiçbir somut top tam yuvarlak değildir. Topun yuvarlaklığı, kafamızda ulaştığımız bir soyutlamadır.

Sosyalizmin kuruluşu açısından baktığımızda Marks ve Engels'in özellikle getirdikleri fikir, sosyalizmin en ileri üretim güçleri üstünde kurulacağıydı. Uygulamada ise az gelişmiş Rusya'da kuruldu. Kurulmamalı mıydı? Olur mu öyle şey? Lenin'in büyük dehası işte tam burada dev gibi dikiliyor.

Kurulmalı-kurulmamalı tartışması Rusya'da da devrim öncesinde ve sırasında çıktı. Rusya'da sosyalizmin kurulmasının olanaksızlığını, bunun "kitaba uymadığı"nı, eski devrimci merkez Almanya modeline ters düştüğünü söyleyenler oldu. Lenin bu görüşleri şematik, özde Marksist olmayan bir tutum olarak niteledi. 1923 yılında yeniden bu konuya değinirken, Marksist geçinen küçük burjuva demokratları, II.

Enternasyonal oportünistleri için, "bunlar Marksizmde belirleyici olanı, yani onun devrimci diyalektiğini anlamaktan tümüyle yoksundurlar" (Lenin, Toplu Yapıtlar, İngilizce basım, c.33, s.476) dedi. Ardında da, evet, sosyalizmin nesnel ve kültürel temelleri Rusya'da yeterli değildir ama devrimci durum doğdu, işçi sınıfının iktidarı ele almasının ve yığınların enerjisine dayanarak bu temelleri kendisinin yaratmasının olanağı doğdu, buna sırt mı çevirecektik dedi. Ne denli açık konuştu.

Böylece, o zamanlar evrensel sayılan Alman "modeli"nin dışına çıkılarak Rusya'da sosyalizm kuruldu. Kuruldu ve insanlığa ölçülemez katkısı oldu, oluyor, olacak.

Sovyetler Birliği'nde kurulan sosyalizm, her somut uygulamada olacağı gibi, iki ayrı özellikler bütününü birlikte barındırır. Bir yanıyla sosyalizmin evrensel özelliklerini, nerede kurulursa kurulsun taşıması gereken özelliklerini, teoriyi tam yansıtan özelliklerini barındırır. Öteki yanıyla Sovyet toplumunun kendi gelişme özelliklerinden kaynaklanan *geçici* özellikleri içinde barındırır. İşte bu özgül yanların bir başka sosyalizmde olması gerekmez. Çünkü onlar o toplumun gerçeğinde beliren özelliklerdir.

Lenin'in yaşadığı yıllar boyunca düzelmesi için çalıştığı, Sovyet toplumunun gelişme özelliklerinden kaynaklanan özgül yanların tümü tek bir yargıya eşitlenir: Demokratik merkeziyetçiliğin demokratiklik yanının geride kalması. Orada varolan ve Lenin'in sürekli savaştığı aşırı yaygın bürokrasi bunun göstergesidir. Yine Lenin'in hiç de bir evrensel zorunluluk olarak değerlendirmediği tek partili sistem bunun göstergesidir. Giderek, hele 1930'lardan sonra toplumda ve partide tartışmanın sınırlanması bunun göstergesidir. Sendikaların bir devlet kurumu gibi çalışmaları bunun göstergesidir. Tüm bunlar, sosyalizmin teorisine özgü özellikler değil, somut bir ülkede kurulan sosyalizmin uzun süre taşımak zorunda olduğu, o ülkeye özgü özelliklerdir. Bunlar, Lenin'in RKP(B)'nin 8. Kongresi'nde söylediği gibi, "Rusya'nın kapitalist bir ülke olarak yeterince gelişmemişliğinden" (Lenin, c.29, s.182) kaynaklanan özelliklerdir. Ayrıca yaşanan o dönemin, tarihin gördüğü en zor dönem oluşu, bu eksiklerin üstüne tam anlamıyla gidilmesini de güçleştirmiştir. Bu durumun bilincinde olan SBKP, son kongrelerinde, "sosyalist demokrasinin geliştirilmesi" konusunun altını ısrarla çizmektedir.

Kısaca değindiğim bu eksik ve bozuk yanlar yönetim kadrolarının ya da genel sekreterlerin tutumuna indirgenemez. Kişisel hatalar ya da üstünlükler doğal olarak yapının belirlenmesinde rol oynamıştır. Yalnız bir nokta tartışılamaz, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm Marks'ın yönetiminde kurulup bugünlere gelseydi, yine bu çerçevenin çok dışına çıkamazdı. Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizm, hem o ülkenin somut özelliknin, hem de sosyalizmin evrensel özelliklerinin kaynaşmasından doğmuştur. Sovyet toplumu için *gerçek* (bizim menşeviklerin deyimiyle "reel") bir sistemdir. Tarihsel olarak çizilmiş bir çerçevedir. Üretim güçlerinin gelişmesine, üretim biçiminin olgunlaşmasına, kültürel düzeyin yükselmesine paralel olarak ve partinin bilinçli-aktif çabasıyla her geçen gün gelişiyor, gelişecektir.

Polonya'ya dönersek, öteki Doğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Polonya'da da sosyalist devrim Kızıl Ordu'nun güçlü şemsiyesi altında, faşizmin belinin kırıldığı, burjuva muhalefetin güçsüzleştiği, siyaset sahnesinin boşaldığı koşullar altında gerçekleşmiştir.

Bir başka çok önemli nokta da, o güne dek sosyalizmin somut kuruluşu üstüne Sovyetler Birliği'nin tek örnek oluşu ve bu örneğin, sosyalizmin kuruluşunda elde ettiği üstün başarılarla ve faşizme karşı dünya halklarının kurtarıcısı olarak oynadığı büyük rolle herkesin gözünde evrenselliğe eşit bir tanım kazanmasıdır.

Bu iki tarihsel özellik birleşince, Polonya'da kurulan sosyalizm Sovyetler Birliği'ni kopye etmiştir. Burada öznel hatalar önemli bir rol oynamıştır. Yalnız şunu unutmamak gerekir ki, bu ülke Avrupa ülkesiydi. Evet Doğu Avrupa, az gelişmiş Avrupa, ama Avrupa. Onlar Çarlık Rusyası'ndan gelmediler. Dolayısıyla bu ülkenin demokratik alışkanlıkları ve istemleri Rusya'dan daha güçlüydü. Ona göre bir yapı kurulması gerekirdi. Parti bu isteği karşılayamadı.

Örneğin, sendikalar sorunu. Lenin'e göre sendikalar, yalnız kapitalizm altında değil, sosyalizmde de devlete karşı işçi sınıfını savunmakla yükümlü gerçek sınıf örgütleri olmak zorundadır. İşçi sınıfını kendi devletine karşı korumak da neymiş diyenler çıkabilir. Ama Lenin öyle demiyor. Kendi devleti de olsa hatalar yapabilecek, yanlışlar yapabilecek bir devlettir. Devletin yapabileceği yanlışlara karşı sendikaların işçi sınıfının çıkarlarını koruyabilmesi gerekir.

Sosyalizmde sendikaların bu rolünün tanınmasını istemek haklı bir istektir. Ve doğal olarak Polonya'da ve öteki Doğu Avrupa ülkelerinde kendisini Sovyetler Birliği'nde olduğundan çok daha güçlü hissettirecektir. Biz Leninizmi uygulamak, izlemek zorundayız. Çünkü Leninizm yaşamı izliyor. Sendikalar konusundaki istek, yaşamda var olan gerçek bir istektir. Vermezsen belki bir süre yürütebilirsin, ama tepki birikir, birikir, birgün büyük bir sorun olarak çıkıverir. Hem de sınıf düşmanlarının yararlanmasına açık ve sosyalizmi gözden düşürmeye yardım eden bir sorun olarak çıkıverir. Polonya'da böyle oldu. Sosyalizm düşmanlarının haklı bir isteğe el koymalarıyla o haklı istek sosyalizme karşı bir istek olarak patladı: "Özgür sendikalar"! İşçi sınıfı bölünüyor. Sosyalizmin geleceği tehlikeye giriyor.

Polonya'da Komünist Partisi'nin haklı istemleri değerlendirememesi ve farklı görüşlerin dile getirilmesine olanak tanıyan bir yapı yerleştirememesi sonucunda, İran'da karşılaştığımız olgu, tersine çevrilmiş biçimde Polonya'da ortaya çıkıyor. Kilise güçleniyor.

Polonya'da kilise tarihsel olarak güçlüdür. Ama 30 küsur yıllık sosyalizmden sonra genç nesili haçlara iten nedir? Çünkü Polonya farklı görüşlere yer verilebilmesini isteyen daha demokratik bir toplum. Komünistler bu istemi dikkate almadı mı kilise hazırdır. Koskoca bir örgüt, en ücra köyde bile toplanabilecek bir yeriyle hazırdır. Böyle merkezi bir örgüt az bulunur.

Polonya olaylarının ele aldığımız birinci nedenini özetlersek, Polonya'daki sosyalizmin, toplumun isteklerini karşılamaz biçimde, demokratiklik yanının geride kalışıdır.

İkinci neden, değişik düzeylerde tüm sosyalist ülkeleri derinden ilgilendiren bir nedendir: Tarım sorunu. Zaten grevlerin patlak verdiği somut nokta da tarım sorunuyla bağlıdır.

Polonya'da sosyalizmin kuruluş dönemi büyük ağırlığıyla Stalin'in ölümü sonrasına rastlar. Stalin'e yöneltilen en şiddetli eleştirilerden birinin, aşırı hızlı ve zorla kollektifleştirme olduğunu biliyoruz. Polonya'da sosyalizm kuruculuğu, bu eleştirinin derin etkisi altında ilerledi. Yavaş kollektifleşme. Öyle yavaş ki, bugün Polonya'da toprağın %80'i hala özel mülkiyettir! Hem de, verimi çok düşük küçük özel mülkiyet.

Nüfus sürekli artıyor, halkı beslemek gerekiyor. Endüstri sektörünü desteklemek gerekiyor. Bunlar için tarım üretimini arttırmak gerekiyor. Ne var ki, tarımsal üretimi arttırmak için sosyalist tedbirlerin etkinliği, tarımın yapısı nedeniyle düşük kalmaktadır. Tek bir yol kalıyor. Ancak tarım sektöründeki küçük çiftçiler *teşvik edilerek* üretim arttırılabilir. Teşviki kollektifleşme yönünde anlamazsan yapılabilecek en etkili teşvik, tarım ürünlerinin fiyatlarını arttırarak daha çok üretmeyi çekici kılmaktır.

Bunun sonucunda etin, sütün vs. fiyatları durmadan yükselir. Bu ise, işçiden kesip çiftçiye vermek demektir. İşçi sınıfının sırtından çiftçiyi yaşatmak demektir. Olayların patlama nedeni de et fiyatlarının arttırılması olmuştur.

İşçi sınıfı, devrimi için tabii özveri yapacaktır. Ama bu özverinin açıkça işçi sınıfının önüne konması, yoğun ideolojik çalışmayla sınıfa benimsetilmesi gerekir. O zaman o sınıf seve seve özveri gösterir.

Ayrıca Polonya'da işçi sınıfının özverisi küçük çiftçiye de yaramıyor. Küçük çiftçi yine dağınık küçük özel mülkiyet koşullarında sürünüyor. Yani öyle bir durum ki, hem işçiler, hem küçük çiftçiler yanlış bir siyaset nedeniyle özveri yapıyorlar.

Kısaca değindiğimiz bu iki temel nedene ek olarak bir üçüncü neden, kapitalizmin bunalımının sosyalist ülkelerde de yansıyor oluşudur.

Pekçok siyasal ekonomi kitabında sosyalizmin ekonomik bunalımlarla uzak yakın ilintisi olmadığı, kapitalist ülkelerin bunalımının sosyalist ülkelere yansımayacağı yazar. Bu çeşit görüşler, yine model ve uygulama arasındaki diyalektiği unutan, bilimsellikle ilgisi olmayan vulgarizm örnekleridir. Doğrusu, sosyalizm, toplumsal yasaların, işleyişlerin sırrına ermiş bir sistem olarak, bu yasaların insanlığın elinde birer ilerleme aracına dönüşmesidir. Ama bu doğruyu, sosyalizmin somut kuruluş sürecini oluşturan günümüz koşullarından soyutlayarak ele alamayız. Bugün iki dünya sistemi vardır, ama bir tek dünya pazarı vardır. Kapitalist sektör de, sosyalist sektör de onun parçalarıdır. Kapitalist ülkelerdeki enflasyonun, bunalımın sosyalist ekonomileri etkilemeyeceğini söyleyebilmek için gerçekten birşey bilmiyor olmak gerekir. Böyle söylemek, sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerle ekonomik ilişkiler kurmadan yaşayabileceği anlamına gelir. Ki yaşayamazlar. Hiçbir ülke bunu yapamaz.

Tek bir dünya pazarının parçaları olan ülkeler birbirleriyle ekonomik ilişkilere girmeden yaşayamazlarsa, bunun sonucu karşılıklı etkileşmedir. Basit bir örnekle, kapitalist ülkelerde herşeyin fiyatı durmaksızın yükseliyor. Sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerden almak zorunda oldukları malların fiyatları da yükseliyor. Altı ay önce ödediğin fiyatın iki katını altı ay sonra vermek zorunda kalınca, kapitalist ülkelerdeki ekonomik anarşi ve bunalım sosyalist ekonomilere de zarar vermez mi?

Dördüncü neden olarak, ideolojik eğitimin büyük zaaflar taşıdığını söyleyebiliriz. Öyle ki, komünizm halkta, özellikle genç kuşaklarda heyecan uyandırmayan, klişeleşmiş, resmileşmiş bir durum kazanıyor. Oysa, sosyalist ülkelerde yaşanan güçlüklerin derinlemesine tarihsel anlayışı, emperyalizmin sağlıklı bir değerlendirmesi, detantın sağladığı vazgeçilmez yararlar yanında getirdiği zararlı yanların nasıl önüne geçilebileceği ancak etkin ve yoğun bir ideolojik çaba ile topluma benimsetilebilir.

Kısaca söylersek, Polonya olaylarının baş suçlusu partidir. İstemler özünde haklıdır. Alet edildikleri yön haksızdır.

Ne olursa olsun, Polonya olayları dünya komünist hareketinde ve dünya sosyalist sisteminde yeni bir dönem açacaktır. Dünya sosyalizminin somut koşullara ve öznel hatalara bağlı olarak olması gerekenden geride kalan demokratik yönü gelişecektir. Gelişmek zorundadır. Polonya'yı ele alırsak, işçi sınıfına karşı şiddet uygulamak, ya da çeşitli yöntemlerle istekleri eritmek ve eski yolu sürdürmek çıkar yol değildir. Komünistleri Polonya'da bir dış güç yapmaktan başka sonuç vermez.

Sosyalist sistem, emekçi yığınların *haklı* istemlerini dile getiren bir demokratikleşmeye girmek zorundadır. Gelişmeler zorluyor. Partiler bunu görmedikçe düşmanlar yararlanıyor.

Hepimizin gönülden dileği, bu *demokratikliğin geliştirilmesi sürecine,* Marksizm-Leninizme karşıt bir yön veril0memesi, oportünizme, revizyonizme, Batıcılığa kapıların kapatılmasıdır. İşçi ve emekçi yığınlar için, Marksizm-Leninizmden daha gerçek bir demokratlık yoktur.

Polonya olayları Türkiyeli komünistlerin bugünkü tutumları için de önemli dersler taşıyor. Bizde bir söz vardır, "yanlış hesap Bağdat'tan döner" derler. İşte Polonya olayları bunu kanıtlıyor. Olaylar patlamadan önce partinin hatalı tutumu diye bir kavram yoktu. İşçi sınıfı grevlere çıktıktan sonra Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi plenum topladı ve partinin ciddi hatalar yaptığını saptadı. Bu örnek bize güç vermelidir, bize moral vermelidir. Yanlışlar karşısında, gücümüz ne olursa olsun sesimizi yükseltme gücü vermelidir. Söylediklerimiz doğruysa olaylar kesinlikle o yöne doğru gelişecektir. Bizim hatamız çoğunluktan önce görmek ya da konuşmak olacaksa, o da hata değildir.

Polonya olaylarının bize verdiği bir ders de, komünist partilerinin, sosyalist bir ülkenin partisinin bile derin yanlışlara düşebileceğidir. Tarihde çok oldu, bugün oluyor, yarın da olacaktır. Yanılmaz bir kişi, yanılmaz bir örgüt, yanılmaz bir yer yoktur. Böyle olunca, görevlerimizin katıyla arttığı ortadadır. Hangi düzeyde olursa olsun, "bizim için düşünürler" rahatlığı, yapışılacak değnek değildir.

Bizi bekleyen görev

Yaşadığımız gerçekten karmaşık uluslararası ve ülke içi durumda, Türkiyeli komünistleri ve işçi sınıfımızı çok zor ama tüm dünya açısından can alıcı öneme sahip bir görev bekliyor. Anadolu'da devrimi gerçekleştirmek. Bu devrimin ekonomik, toplumsal, siyasal, stratejik, ideolojik sonuçları dünya çapında olacaktır.

Dünyanın bu parçasında sosyalizme açılacak ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirebilmek için, dünya komünist hareketinde de yanlışlar yapılabileceğini akılda tutarak devrimin yolunu kendimiz çizmemiz; Marksizmin devrimci özünü her türlü saldırıya karşı korumamız gerekir. Bunun için, dünyayı tanıyan, gerçek proleter, gerçek aydın kadrolar geliştirmek zorundayız.

Türkiye komünist hareketi hiçbir gelgeç çizginin, çıkarın kuyrukçusu olmayacaktır. Marksizm-Leninizmden, dünya devriminden, uygarlığın, insanlığın gelişiminden, halkların ve halkımızın mutluluğundan başka hiçbir şey davranışlarımızı belirlemiyor, belirlemeyecektir.

***

Partimizin 60. kuruluş yıldönümünde, tüm ülkelerin toplumsal gelişmeden yana, emperyalizme ve faşizme karşı güçlerini Türkiye devrimine destek kampanyası örgütlemeye çağırıyoruz.

Dünya işçi sınıfının öteki birliklerini, Türkiye işçi sınıfına etkin destek vermeye çağırıyoruz.

Tüm ülkelerin komünistlerini, Türkiye devrim güçlerine en aktif destek vermeye çağırıyoruz. Dzerjinskilerin, Lüksemburgların, Armandların, Kuusinenlerin tutumu yolumuzu aydınlatsın.

Anadolu devriminin ayrılmaz parçası olan Kürdistan komünistlerini, ulusa değil, sınıfa göre belirlenen komünist partisinde yerlerini almaya çağırıyoruz.

Tüm partisiz komünistleri, komünist partisinde yerlerini almaya çağırıyoruz.

Partimizin 60. kuruluş yıldönümünde, halkının kurtuluşu için yaşamını yitiren tüm devrimcileri, alanlarda ve hapislerde çarpışan devrimcileri selamlarız.

Yurdun her yanında, namlu ucunda, bıçak altında savaşan komünistleri, en başta TKP Leninci Eşgüdüm Komitesi üyelerini coşkuyla selamlarız.

Burjuvazinin zindanlarındaki, işkence masalarındaki yoldaşlarımızı saygıyla selamlarız. Onların, cellatın elinde gösterdikleri inanç, demir suskunluk, uzlaşmazlık partimizin onurudur, bilincidir.

Partimizin 60. kuruluş yıldönümünde, komünizm uğruna yaşamlarını feda eden aziz ölülerimizi, 15'leri, Baranerleri, Barış Yıldırımları, Talip Öztürkleri, Ali İhsan Özgürleri, gencecik filizimiz İnanç Seçiç'i saygıyla selamlıyoruz. Sözümüz komünist sözü, kinimiz sınıf kinidir. Yemin ederiz ki, uğruna toprağa düştükleri komünizm ülküsü, dağ çiçekleri gibi açacak, koca bir Anadolu olarak yükselecektir.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!
Yaşasın komünizm!

12 Eylül v devrimci sendika harek ti

TKP Leninci Kanadı — Sendikal Bürosu

İşçinin Sesi, 1 Mayıs 1980'in işçi ve komünist hareketi için bir dönüm noktası olacağını söylemişti. Öyle oldu. 1 Mayıs'tan karşı-devrim güçleri taktik zaferle çıktılar. Faşist Gün Sazak'ın öldürülmesinin ardından, bu kez, sivil faşist güçler yeni alanlara yerleşti. Ardından Kemal Türkler öldürüldü. Her iki tarafta birden tansiyon yükseldi. İşçiler, *kendiliğinden* pek çok fabrikada greve başladı. Burjuvazi, yeni, daha büyük bir Haziran ayaklanması bekledi. Ancak, iyi görmek gerekir ki, hiç te eli ayağına dolaşmadı. "Karşı-devrimin örgütlü güçleri, hem kurmaylık, yönetim kadroları açısından hem örgütlenme düzeyi ve somut güç açılarından devrimin örgütlü güçlerinden daha iyi durumdaydı" (R. Yürükoğlu, *Sınıf Savaşının Vardığı Aşama ve Komünist Partisi'nin Taktikleri,* s.40).

Kemal Türkler'in öldürülmesinden sonra burjuvazinin ve oportünistlerin iş bölümü kendini çok iyi sergiledi. Ecevit, işçileri "provokasyona gelmemeye" çağırdı. Çırpındı durdu. Demirel, Türkeş, TRT işçi sınıfına "başsağlığı" diledi. Nazlı Ilıcak, dertlerine en iyi tercüman oldu(!) Baştürk ve menşevikler, işçilerin tepkisini "yurtsever Evren paşa"larının istediği sınırlarda tutmaya çalıştı. Yüzbinlerin öfkesi iğdiş edildi. Kısacası hem Kemal Türkler öldürüldü, hem de karşı-devrim daha cesaretlendi. Haziran 70'den beri ağızlarına almaya dahi cesaret edemedikleri "DİSK'i kapatma" v.b. sözler ortalığı sardı.

Geldik 12 Eylül'e. Asker-sel-faşist karşı-devrim hareketiyle ortaya *yeni* bir "önder"(!) çıktı. DİSK kapatıldı. Genel başkanından işyeri temsilcisine kadar yönetim kademelerinde bulunanlar tutuklandı. Bir-iki gün içinde 60 bin işçinin grevi ordu zoruyla kırıldı.

Buna karşı, işçi sınıfımız, elle tutulur, gözle görülür bir tepki gösteremedi. Sanki, kanlı Haziran 70 ayaklanması, DGM direnişi, Profilo barikatları, İzmir ayaklanması ve daha nice eylem, Türkiye'de yaşanmamış gibi, ya da çok eski çağlara ait mitolojik olaylarmış gibi. BİP peşinde koşanlarla, "suni denge"yi bozmak için çırpınıp duranlar herhalde çok şaşırdılar ki, şaşkın ördek gibi dolanıyorlar. Bu durum Leninciler için hiç de şaşırtıcı değildir.

Bugünü iyi anlamak için biraz geçmişe dönelim. Aralık 1978'de *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'de Yürükoğlu yoldaş, devrimci durumun belirtilerini sayarken, yığın eylemliliğindeki düşüşün nedenlerinden biri olarak, burjuvazinin işçi sınıfı içindeki uzantısı olan sosyal-demokrasinin ve uzlaşmacı sendika liderlerinin bu konudaki olumsuz etkilerinden bahsetmişti. Yine Emine Engin yoldaş, *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşımı*'nda, toplu sözleşmelerde istemlerimizi, ne "burjuvazinin verebildiği kadarıyla", ne de "işçi sınıfının alabileceği kadarıyla" sınırlamak değil "toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygun olarak saptamanın" Leninci tutum olduğunu açıklamıştı (Emine Engin, *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşımı,* s.74).

O günün ölçüleriyle, ücret konusunda gerçekçi istemin alt sınırını, aylık net 20.000 TL olarak belirtmişti. Ve üzerine basa basa gerçekçi istemi yığınlara benimsetmenin, yığınsal (ama yalnızca yığınsal değil) greve çıkmanın devrim savaşımızdaki önemini söylemişti. Buna karşın, TKP'nin menşevik kanadı ve pembe sendikacılar *İşçinin Sesi*'ni hem teröristlikle, serüvencilikle, hem de ekonomizmle suçlamışlardı. Dev Yol da üç aşağı, beş yukarı benzer tavır almıştı.

Toplu sözleşmeler tıkandı. Grev kapıya geldi dayandı. Ne propaganda, ne de örgütsel olarak hiç bir hazırlık yok. Bütün hesaplar "az sayıda işçiyle kilit fabrikalarda greve çıkma" formülü üzerine kuruluyordu. Bunu işçiye benimsetemediler. Sonunda toplu greve çıkma kararını almak zorunda kaldılar. *İşçinin Sesi* defalarca söyledi. "Yığınsal greve çıkmak, ama savaşımı yığınsal da olsa yalnızca 'grev' çerçevesiyle sınırlamak, yenilgiyi bir başka biçimde kabullenmektir" diye. Sonra ne oldu. Devrimci içeriği boşaltılmış eylem, grev yerlerini matem havasına büründürdü. Grevcilerle devrimci dayanışmayı engellemek için pembe yöneticiler elinden geleni yaptı. Grev barakaları kuş uçmaz kervan geçmez yerlere çevrildi. Burjuvazi tarafından yöneltilen "işçiyi siyasete alet ediyorlar, ideolojik grev yapıyorlar" yollu "suçlamalar" karşısında hep geri adım attılar. Öte yandan işyeri toplantılarında en ucuzundan lâflar. "MESS'in, TİSK' in dayanacak gücü kalmamıştır. Yakında dize gelecekler" v.b.

Böylesi bir politikayla yürütülen savaşım utkuya ulaşabilir mi? 12 Eylül'e gelindiğinde durum neydi?

İşçilerin çoğunluğu grev yerlerini terketmiş. Bazı fabrikalarda işbaşı yapılmış. "Bitsin de nasıl biterse bitsin" düşüncesi çoğunluğu sarmış. Yöneticilerini değil içeri tıkmak, DİSK'i kapatsalar da, işveren koşullarının çok gerisindeki koşullarla Evren Paşa sözleşmesi dayatsalar da, işçinin, o an için, karşı koyacak, direnecek *yeterli* enerjisi kalmamış.

12 Eylül, *bir anlamda,* menşevik sendika yöneticilerinin imdadına yetişti. Grevlerin içinde bulunduğu durum çıkmazlarını daha da arttırmıştı. Oldu-bittiye getirip sözleşmeleri bitirme hazırlığı içindeydiler. Kabahati de DİSK yöneticilerine yükleyeceklerdi. "Elimizden ne gelir, Fehmi Rıza imzaladı" diyeceklerdi. Şimdi bu zahmetten kurtuldular. Ama bu birşeyi değiştirmez. Evren Paşa sözleşmesinde onların da payı var.

Özetlersek, menşevik politika, işçi yığınlarının devrimci enerjisinin boşa harcanmasına, karşı-devrim güçlerinin *geçici* başarı kazanmasına yardım etmiştir. Karşı-devrimci rol oynamıştır.

Yanlış anlaşılmasın, "biz daha önce gördük, dememiş miydik" türünden bir gayretimiz yok. Buna ihtiyacımız da yok. Yaşam Lenincileri her geçen gün doğruluyor.

Yeni bir dönem

12 Eylül karşı-devrim hareketi, 1 Mayıs 1980'le başlayan dönemi noktaladı. Yeni bir dönemi açtı. Bu arada işverenler neler beklediklerini açıkladı. TİSK Genel Başkanı Halit Narin "ülkemizin milli menfaatleri açısından, tüm işveren ve *işçi arkadaşlarımızın(!)* birlik ve beraberlik ruhu içinde, elele vererek, yeni bir heyecanla *üretime geçmeleri* gerekir. Üretimi arttıracak ihracatımızı olumlu yönde geliştirmemiz zorunludur" (*Hürriyet,* 15 Eylül, 1980) dedi. İSO Başkanı Şaban Çavuşoğlu, *içtenlikle,* "Ekonomik meselelerin çok önemli olduğunun idrakı içinde bulunan başta Evren Paşa ve komutanlarımızın ilerici ve açık görüşlülüğüne güvenimiz vardır"

Evren Paşa da 12 Eylül Radyo konuşmasında, "harekâtın" işçilere neler getireceğini şöyle belirtti. "Vatanperver Türk işçisinin mevcut ekonomik koşullar çerçevesinde her türlü hakları korunacaktır. Bütün işverenlerin iş barışının koşullarını sağlayacak esaslardan ayrılmadan *üretimin arttırılması* ve ihracata yönelik gayretlerin gelişmesine yardımcı olmaları *için her türlü tedbir alınacaktır*" dedi. Yine 2 gün sonra "üretimin arttırılması için tüm olanakların seferber edilmesi" çağrısında bulundu. Yani, işçilere "aç kalma ve bol bol çalışma özgürlüğü"(!) verme, Türkiye'yi dünyanın en büyük çalışma kampına çevirme

niyetlerini hiç de gizlemiyorlar!

DİSK kapatıldı. Türk-İş içindeki kimi sendikaları da başka cinsten operasyonlar bekliyor. Faşizme özgü, "tek sendika" dayatmacası, Türk-İş'i tek bırakarak gerçekleştiriliyor.

Bütün bunlara işçi sınıfımız uzun bir süre boyun eğecek mi? Hayır. Burjuvazi, kısa bir zaman içinde ekonomik ve politik bunalımını çözüp, olağan yöntemlerle diktatörlüğünü sürdürecek duruma gelebilecek mi? Hayır. Başarıları geçicidir.

Devrimci durum olduğu yerde duruyor. Bu durumda devrimci sendika hareketinin önündeki temel görevler nedir?

1. Pembe sendikacılığın işçi sınıfının bilincinde uyandırdığı legalist, barışçı, sendikalist hayalleri yıkmak için ve ister Türk-İş olsun, ister başka biçimde olsun, oluşturulan "tek sendika" yönetimini elinde tutan çeşitli burjuva görüşlerin işçi sınıfı içine zehir saçmasını önlemek için ideolojik savaş. Devrimci propaganda ve ajitasyon.

2. Gerçekçi istem konusunda Leninci tutumu işçi yığınlarına benimsetmek. Sınırsız ekonomik ajitasyon.

Sendikal savaşımı devrim savaşımına bağlamanın *biricik* güvencesi, fabrikaların partimizin kaleleri haline getirilmesidir. Partimizin örgütlenmesidir. Bu konuda TKP, Leninciler Konferansı bize yol gösteriyor.

"1. Komünistler, işçi sınıfı içinde fabrikada parti örgütlenmesini tüm çalışmalarının başına almalıdırlar.

Komünistler tüm çalışmalarında *endüstriyel yoğunlaşma* ilkesine göre davranmalı, örgütlenmelerini stratejik iş kollarında, kilit fabrikalarda odaklaştırmalıdırlar.

3. Fabrika temel örgütleri ve tüm üyeleri, illegal çalışma kurallarına sıkı sıkıya bağlanmalıdır" (*TKP Leninciler Konferansı Kararları, 1980,* no:16, s.44).

Burjuvazinin bundan öte yolu yok. 12 Eylül'de başlayan dönem, *ancak,* ileri demokratik halk devrimiyle son bulacaktır. İşçi sınıfımız bu görevi yerine getirecektir.

TÜRK-KÜRT HALKLARI BİRLEŞİN!

Kürt Sorunu kitabının 2. baskısına önsözden

Türk ve Kürt komünistleri proletaryanın kızıl bayrağı altında kaynaşacaktır

"... tüm ezilen ve eşitsiz ülkeler için ayrılma özgürlüğü istiyorsak,
***bu* ayrılmayı tercih ettiğimiz için değil,**
yalnızca, *zora dayanan birleşmeden farklı olarak*
özgür, gönüllü *birleşmeden ve kaynaşmadan*
yana olduğumuz içindir.
Tek *neden budur!"*
Lenin

R. Yürükoğlu

Kürt sorunu, anti-emperyalist, anti-tekelci, anti-faşist, anti-sömürgeci içerikli Türkiye devriminde kilit bir sorundur. Ulusal sorunda komünistlerin belgisi, "ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı"dır. Bu hakkın özü, *ayrılma,* ayrı devlet kurma hakkıdır. Türkiye Komünist Partisi'nin Leninci kesimi, Kürt ulusunun ayrılma hakkını kayıtsız-koşulsuz benimsemiş, bunu *Konferans* kararlarıyla komünistler için bağlayıcı tutum olarak koymuştur. Böylece, kendisini, TKP'nin oportünist kesiminden bir kez daha ayırmıştır.

Türkiyeli komünistler olarak, Kürt ulusunun ayrılma hakkını *bugün,* faşist bir darbenin iktidarı aldığı ve faşizmi bir sistem olarak ülkeye yerleştirmeye çalıştığı koşullarda, her zamankinden daha aktif savunmalıyız ve propaganda etmeliyiz. Çünkü biz faşist darbeyi devrimle alaşağı etmek istiyoruz. Ve ileri demokratik halk devriminde Türkiye proletarya hareketiyle Kürt ulusal hareketinin kopmaz bağlaşıklığını sağlayabilecek tek belgi, "ayrılma hakkı"dır.

Komünistler olarak, Kürt sorununda ayrılmayı değil, birleşmeyi, *özgür birleşmeyi* istiyoruz. Tam da bu nedenle, "ayrılma hakkı"nı ikircimsiz ve koşulsuz olarak savunuyoruz. Çünkü ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde, birleşme özgürlüğünden de söz edilemeyeceğini biliyoruz.

"...tüm ezilen ve eşitsiz ülkeler için ayrılma özgürlüğü istiyorsak, bu *ayrılmayı tercih ettiğimiz için değil, yalnızca,* zora dayanan birleşmeden farklı olarak *özgür, gönüllü* birleşmeden ve kaynaşmadan yana olduğumuz içindir. *Tek* neden budur!" (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.23 s.64-66, 67-68).

Komünistler olarak, hele tek bir devlet sınırı içindeki işçileri ulusa göre bölmenin, ayrı partide (parti ayrı oldu mu, sendika, kooperatif, dernek v.b. ayrı olmak durumundadır) örgütlenmenin aşırı zararlı ve yanlış olduğu görüşündeyiz. Türk komünistleri, ayrılma hakkını ardıcıl olarak savunacaklardır. Kürt komünistleri de, *tüm* işçilerin *koşulsuz* birliğini savunmalıdırlar. Lenin'in şu sözleri tüm komünistler için tutum belirleyici olmalıdır:

"Proletarya, ezilen ulusların belli bir devletin sınırları içinde zorla tutulmasına karşı, yani onların kendi yazgılarını belirleme hakkı uğruna savaşmalıdır. (...) Yoksa, proletaryanın enternasyonalizmi boş sözlerden başka birşey olmaz. (...)

Öte yandan, ezilen ulusların sosyalistleri, ezilen ulusun işçileriyle ezen ulusun işçilerinin, örgütsel birliği de içeren tam ve kayıtsız koşulsuz birliğini özellikle savunmalı ve gerçekleştirmelidir. Bu olmadan proletaryanın bağımsız siyaseti savunulamaz..." (Lenin, "Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Yazgılarını Belirleme Hakkı", *Toplu Yapıtlar,* c.22, s.147-152).

Kürt komünistlerinde, ayrı bir Kürt komünist partisi

GELÊN TIRK Û KURD YEKBIN!

içinde örgütlenme ve Türk proletaryası ile ilişkiyi "dayanışma" düzeyinde tutma istekleri, hatta kimilerinde "*ayrı* bir Türkiye Kürdistanı devrimi" eğilimi görülüyor. Bu tutuma çeşitli nedenler yol açabilir. Örneğin, kimi yoldaşlar için Marksizmi derinlemesine öğrenmedikleri söylenebilir. Kimileri için, "Marksizm", "sosyalizm" gibi sözcükler yalnızca burjuva ulusçuluğunu (ezilen ulusun ulusçuluğu da olsa) gizlemeye yarıyordur. Çünkü günümüzde başkaldırının evrensel ideolojisi Marksizm-Leninizm olmuştur. Biz burada iki nedene özel olarak değinmek istiyoruz. Geçtiğimiz aylarda Marksizm -Leninizme inançlı çeşitli Kürt hareketlerinin yöneticileri ile yaptığımız görüşmeler bu iki nedene özel vurgu gereğini göstermiştir.

Kürt yoldaşlarda çokça görülen "ayrılıkçı" eğilimin en önemli (ve haklı) nedeni güvensizliktir. Türkiye Kürdistanı'nın, Türk sömürgeci devleti tarafından asırlar boyu giden sömürüsü yalnızca Kürdistan emekçisinin Türk egemen sınıfına (kapitalizmle birlikte burjuvazisine) karşı nefretini ve kinini arttırmadı. Aynı zamanda, Kürt emekçisinde Türk emekçisine, hatta işçisine karşı bile bir güvensizlik yarattı. Türk komünistlerinin 1920'den bu yana Kürt sorununda takındıkları şovenist tutum bu güvensizliği haklı olarak besledi ve güçlendirdi. Bu tarihsel gerçeği dikkate almayan bir komünist çalışma, Kürt işçi ve emekçisinin gönlünü kazanamaz. Türk komünistleri için sorun, Kürt halkının güvenini kazanmaktır. Türk işçisinin enternasyonalist eğitimini sağlamadan da bu güven sağlanamaz. Öte yanda, başkasının sömürülmesine, ezilmesine göz yuman bir sınıf kendi özgürlüğünü de kazanamaz.

İkinci neden, belki tam bilince çıkmamış bir nedendir ama vardır: Proleter enternasyonalizminin ulusal çıkarlara ters olduğu görüşü. Bu görüş, yukarda değindiğimiz güvensizlikle de birleşiyor. Türkiye çapında birlikçi bir tutum, Kürt halkının ulusal çıkarlarını gözetemeyecektir gibi geliyor. Oysa, proleter enternasyonalizmi, ulusal çıkarlara karşıt değildir.

Ezen ulusun ya da ezilen ulusun komünistleri arasında ulusçuluk, işçilerin çıkarlarının genel ve özel yönlerini birbirine karşı koymaktan çıkıyor. Yapılan hata, özel (yani ulusal) ve genelin (yani uluslararası) birbirinden koparılması, birbirinin karşısına konması ve özelin mutlaklaştırılmasıdır. Bu yönde Lenin' in Bund gurubunu eleştirisi temel bir önem taşır. Bund, bildiğimiz gibi, Yahudilerin ulusal duygularını öne çıkartan bir guruptu ve Yahudi işçilerin özel ulusal çıkarlarını dile getirebilmek için ayrı, özel siyasal örgütlenmenin gereğine inanıyordu. Ulus ilkesine dayalı parti öneriyordu. Yahudi işçilere ayrı bir parti öneriyordu. Lenin, Bundçuları şiddetle eleştirdi ve gösterdi ki genel ve özel hiçbir zaman "saf" biçimler olarak, birbirinden apayrı ortaya çıkmazlar. İkisi de, yani özel de genel de aynı sürecin birbiriyle ilişkili değişik yönlerini anlatırlar. Ve işçi sınıfının partisi, işçilerin hem özel, ve hem genel çıkarlarını dile getirir. Bütün uluslardan işçilerin ulusal çıkarlarını da dikkate alır. Dolayısıyla işçi sınıfının çıkarları, genel ve özelin çelişkili birliğidir, diye tanımlanabilir. İşçi sınıfının genel çıkarları, yani sınıfsal çıkarları ile özel çıkarları yani ulusal çıkarları toplumsal yaşamın birbirinden ayrılmaz iki yönüdür.

Anadolu devriminin kader taşlarından olan Kürt sorunu konusunda Türk ve Kürt komünistlerinin yayınlar aracılığıyla ve karşılıklı görüşmelerle yoldaşça tartışmayı geliştirmeleri çok önemli bir görevdir. Ancak böyle bir süreç içinde kaynaşılabilir ve tek bir siyasal bayrak altında toplanılabilir. Ki o bayrak, Türkiye proletaryasının Marksçı-Leninci kızıl bayrağıdır.

Kahrolsun faşist diktatörlük

Kemal Turgut, Ankara

12 Eylül 1980 sabahı Türkiye radyoları ve televizyon silahlı kuvvetlerin emir ve komuta zinciri içinde ülke yönetimine bütünüyle el koyduklarını bir dizi bildiriyle kamuoyuna duyurdu. Ardından Genel Kurmay Başkanı, Devlet Başkanı ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı "yurtsever komutan" Kenan Evren yaptığı uzun konuşmada bu büyük "görev"in gerekçelerini açıkladı.

Yığınların psikolojisinin etraflı bir değerlendirilmesi sonucu ortaya çıktığı anlaşılan gerekçeler bütünü, toplumdaki tüm "kötülüklere"! karşı cihat açıyor. Kokuşmuş burjuva parlamenter örtü kaldırılıyor, parti başkanları ordunun korunmasına alınıyor, kaçan Türkeş'in teslim olması için çağrılar yapılıyor. Parlamenterlerin dokunulmazlıkları kaldırılıyor ve birçok parlamenter gözaltında. Arkasından bütün olarak parlamentonun sorumsuz davranışlarından, gerekli yasaların çıkarılamamasından, cumhurbaşkanının seçilememesinden, ekonomik ve siyasal bunalımın üstesinden gelinemediğinden, kışkırtıcılık yapıldığından, milli değerlerin ayaklar altına alındığından, "bir avuç hain"in İstiklal Marşı çalınırken oturduğundan, partizanlıktan dem vuruluyor. Anayasal kurumların görevlerini yapamadıklarından veya yapmadıklarından, polisin ve kamu personelinin ikiye bölündüğünden, kişi haklarının yanlış yorumlanarak devletin yıpratıldığından, hukuk kurumlarının yanlış anlayışla çalıştıklarından şikayet ediliyor. Kısaca 'sağ duyulu' tüm yurttaşların rahatsız olduğu siyasal ve ekonomik yaşamımızın bu bunalımlı gidişi gözler önüne seriliyor ve arkasından tarafsız(!) önlemler sıralanıyor.

Şimdi ne olduğunu anlamak için biraz geçmişe gidelim ve bir 'ulusal kahraman'ın çıkışını görelim.

1 Haziran 1979 tarihli *İşçinin Sesi* dergisinde Haydar Çelik imzalı Olağanüstü Hal Yasaları ile ilgili yazıda şöyle deniyor:

"Ecevit hükümeti bu yasayla faşizmin yolunu temizliyor. 1930'da Almanya'da Hitler faşizmine giden Brüning diktatörlüğünün kuruluşu sosyal demokratların gönül rızasıyla olmuştu. Brüning'in 'açlık genelgeleri' sosyal-demokratların desteğiyle geçmiş, uygulanmıştı. Bu açlık genelgeleriyle işçiler emekçiler gerçek bir açlığa hapsedildiler. İşçi ücretleri yarıya dek düştü. Hep bunlar 'devlet adına feragat' yaygaralarıyla yapıldı. Olağanüstü Hal Yasaları Açlık Genelgesi'nden farklı değildi.

"Avrupa tarihinde faşizm, burjuva demokrasisi içerisinde filizlenerek gelişti. Büyük ekonomik bunalımlar, devrimci durumların çıktığı durumlarda, tekelci burjuvazi özellikle sosyal demokrat hükümetler eliyle bir yandan işçi hareketini reformizm yoluyla

böldü. Öte yandan adım adım burjuva demokrasisini budayarak faşist güçleri geliştirdi."

Yine *İşçinin Sesi* dergisi 99. sayıda Ayla Antepli imzalı 'U-2'lerin Ardındaki Gerçek' başlıklı yazıda şöyle deniyor: "Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren Amerika dönüşünde '50 milyon değil, 150 milyon verseler vereceğimiz ödün yoktur. U-2 uçuşlarına bugünkü koşullarda izin vermemiz mümkün değildir' dedi. Tüm gerici güçler Kenan Evren'i 'ulusal kahraman' ilân ettiler. Oportünistler de 'antiemperyalist', 'yurtsever' Evren'e alkış tuttular. ... Hiç kuşkunuz olmasın, Türkiye'ye faşizm gelecekse bu yoldan gelecek. Yani 'büyük ulusal kahramanlık' yoluyla. 1979 Türkiyesi'nde bu 'ulusal kahraman' Kemal olmaz. Evren'e '2. Atatürk' adını verenlerin, 'ulusal kahraman' ilân edenlerin amacı budur".

Ve R. Yürükoğlu yoldaş 15 Ağustos 1979 tarihli 'Savaşımın Sonunu Kadrolar Belirleyecektir' başlıklı yazıda "Gerçekten faşist bir iktidar olasılığı üstünde düşününce görürüz ki bugünkü uluslararası ve ülke içi koşullar altında MHP eliyle bir faşizmdense 'demokratik ve yurtsever ordumuz' eliyle ya da onun ardında durduğu Kemal Satır gibi 'tarafsız'lar eliyle bir faşizm çok daha olasıdır. Ve de son günlerde ordu kumandanlarında, MİT'de görülen 'MHP'li temizleme' mavalı halka, 'faşizme karşı' görünümünde faşist bir iktidar dayatma hazırlığıdır.

Sorun bütün çıplaklığıyla gözler önünde değil mi? Neler oluyor? Ne yapacağız? diye şaşırmaya neden yok. Leninci ideolojinin üstünlüğü burada işte! Yıllardır bu gerçekleri anlatmak için didindik, didiniyoruz. Ve olaylar bizi doğruladı. Bizim silahımız hâlâ elimizde. Şaşıran, yalpalayan yıllardır Leninci gerçeklere sırtlarını çeviren menşevikler ve 'sol'lar olacaktır. 'Yurtsever General' 'halkımızın ordusu' mavalıyla yığınların bilincini bulandıranların bugüne gelmemizde payı büyüktür. İşçi sınıfımızın partisini liberal burjuvazinin kuyruğuna takanlar, işçi sınıfının birliği adına 'küçük burjuva pasifistleri'yle yüz kızartıcı anlaşmalara girenler, Leninci örgütlerden tasfiye edenler, kongreyi toplamayarak en gerekli bir zamanda yığınları öncüsüz, örgütsüz, silahsız bırakanlar, yığınların bilincini bulandırarak faşizmin yollarını temizleyenler, işçi sınıfının partisini, TKP'yi likide edenler işçi sınıfına, emekçi halkımıza verecek hesabınız vardır. Kaçmayın!

Yoldaşlar, şimdi faşist iktidarın tarafsız(!) önlemlerine bir göz atalım. Göreceğiz ki saldırı işçi sınıfına ve emekçi halkımızadır.

İlk önlemlerin birisi bankalardaki mevduatın devlet garantisi altında olduğu ve bankaların normal işlemlerine başlayabileceklerini duyuruyor. Ve bankaların güvenliği 'yurtsever ordumuz' eliyle sağlanacakmış. Senelerce halkımızın kanını emen tekelcisermayenin finans kuruluşları güvenceye alınıyor. İthalat ve ihracatın yürürlükteki yasalara göre çabuklaştırılarak yapılmasına devam edilecekmiş Böylece vurguncuların ve spekülatörlerin tatlı kârlarına da el uzatılmayacağı müjdeleniyor. NATO'lara, İMF'lere bağlılığımız, bütün kölelik anlaşmaları devam edecek. Uluslararası tekeller de kanımızı emmeye devam edecek. MESS patronu, müsteşar Turgut Özal komutanlarla ülkenin durumunu görüşüyor, bilgi veriyor. Sermaye emirlerini komutanlara duyuruyor böylece. Halkımızın boğazına sarılacak eller önce kimin elini sıkıyor? Tekelci sermaye ve emperyalizmin.

Ve ardından Türkiye'nin bunalımdan çıkacağı haberi sevinçle duyuruluyor. Nasıl mı? Açık. Geriye kalanlar kimler? İşçi sınıfı ile kent ve kır küçük üreticileri. Onların boğazı sıkılarak.

Önlemlerin emekçi halka getirdikleri ise disiplinli ve tasarruflu bir yaşam, çalışma hızının arttırılması, DİSK'in kapatılması, sendika yöneticilerinin tutuklanması, grevlerin sona erdirilmesi. İşte bunalımdan çıkış yolu! En ufak bir direniş ve boykotun en şiddetli bir şekilde cezalandırılacağı tehdidi. Gerici faşist yasaların çıkartılması, kişi haklarının, örgütlenme haklarından kalan kırıntıların ortadan kaldırılması ve mahkemelerin korkusuzca karar almalarını ve uygulamalarını sağlama. Ve tekelci basında sevinç gözyaşları, emperyalist dostların alkışlarını görüyoruz.

Bu gelişmeler bütünü karşısında bizim pusulayı şaşırma olasılığımız yoktur. Bizim rehberimiz Leninci ideolojidir. Sağ oportünizmin ve 'sol'ların incilerini henüz göremedik fakat ümitli olmamız için bir gösterge de yok. Çözüm yine Leninci ideolojide. Görelim.

Yürükoğlu yoldaşın *Sınıf Savaşının Vardığı Aşama ve Komünist Partisi'nin Taktikleri* kitabının 47-48. sayfalarında şöyle yazıyor: "Ancak, durumu yalnızca örgütlü siyasal güçler ve işçi sınıfımızın çeşitli kesimleri arasındaki yorgunluk psikolojisi açısından değerlendirmek, doğru sonuçlara ulaşabilmek için yetersizdir. Mutlaka ve özellikle ülkemizin somut nesnel koşullarını ve toplumsal güçlerin durumunu dikkatle ele almak gerekir. Ülkede ağır bir zorbalık hüküm sürüyor ama hesaplaşma bitmedi. Savaşmadan teslim olan hainler yanılıyorlar, daha son söz söylenmedi, işçi sınıfımız daha yenilmedi. Halk sınıfları (proletarya, kır ve kent küçük üreticileri) gücünü tüketmedi. Ekonomik bunalım ortadan kalkmadı".

Evet, hesaplaşma bitmedi, devrim yenilmedi. Ağırlaşan koşulları gözönüne alarak, örgütlerimizi pekiştirmek, düşmanın saldırısına sıkı hazırlanmak ve yığınlarla birlikte karşı saldırının koşullarını yaratmak zorundayız. Yığınlara ineceğiz. Propaganda ve ajitasyonumuzu hızlandıracağız. TKP'nin başına çöreklenmiş hainlerin yüzlerini açığa çıkaracağız. TKP'yi Leninci kılacağız. Bu görevleri yerine getirmek zorundayız. Türkiye işçi sınıfı, emekçi yığınlar, dünya işçi sınıfı, halkları bize bakıyor.

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Yaşasın İleri Demokratik Halk Devrimi!